

ИЗВЕШТАЈ

од 4^{ТА} Годишна средба на здруженијата на граѓани
кои работат на полето на заштита на животна средина во
Република Македонија

04 - 06 Ноември 2005, хотел „Гранит“ - Охрид

Тема: „ОДРЖЛИВОСТА НА МАКЕДОНСКОТО ЕКОЛОШКО ДВИЖЕЊЕ“

Организатор и финансиски
подржувач:

финансиски
подржано од:

коорганизатор:

Ноември 2005

Извештајот е подготвен од:

Milieukontakt – Локална канцеларија во Македонија и „Биосфера“ од Битола

За Milieukontakt:

Игор Славкоски

Фотографии:

Јулијана Даскалов- Milieukontakt

Владимир Карчицки- „Проактива“

Боре Јанчевски- „Биосфера“

Адреса: ул. КОЗЛЕ бр. 100, 1000 Скопје
Телефон (02) 30-90-400; Факс: (02) 30-81-135
e-mail: mkoe@mkoe.org.mk

Ставовите и мислењата објавени во текстовите од извештајот и резултатите од работилниците не се одраз на ставовите и мислењата на Milieukontakt и UNDP.

СОДРЖИНА

ВОВЕД	6
ЗАКЛУЧОЦИ И ПРЕПОРАКИ ОД СРЕДБАТА.....	8
ИЗВЕШТАИ ОД ТЕМАТСКИТЕ РАБОТИЛНИЦИ	10
ВКЛУЧУВАЊЕТО НА ЈАВНОСТА ВО ПРОЦЕСОТ НА ИЗРАБОТКА НА ЗАКОНСКА И ДРУГА РЕГУЛАТИВА ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА	10
ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ НА ЗДРУЖЕНИЈАТА НА ГРАЃАНИ.....	13
ВМРЕЖУВАЊЕ И ПАРТНЕРСТВА.....	16
ЛОБИРАЊЕ И ЗАСТАПУВАЊЕ.....	18
ЕКОЛОШКИТЕ НВОи И ГЕНЕТИЧКИ МОДИФИЦИРАНИТЕ ОРГАНИЗМИ (ГМО) ВО МАКЕДОНИЈА НАСПРОТИ ЕВРОПСКИТЕ ТРЕНДОВИ И КАМПАЊИ ПРОТИВ ГМО	21
ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ (ЕЕ) = ЗАШТИТА НА ОКОЛИНАТА.....	22
УЛОГАТА НА НВО ВО ИМПЛЕМЕНТАЦИЈАТА НА ТРИТЕ РИО КОНВЕНЦИИ.....	24
СКРИЕНИТЕ И НЕИСКОРИСТЕНИ ПОТЕНЦИЈАЛИ НА АРХУСКАТА КОНВЕНЦИЈА.....	26
СЛАБОСТА НА ЗАКОНСКАТА РЕГУЛАТИВА И ОТСУСТВО НА ПАРИЧНИ И РИГОРОЗНИ МЕРКИ СПРЕМА ЗАГАДУВАЧИТЕ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА	27
Резултати и ефекти од работењето на еколошките невладини организации во Македонија	27
ПРЕЗЕНТАЦИЈА:	29
ПРЕТСТАВУВАЊЕ НА ГЕФ (Глобален еколошки фонд).....	29
САЕМСКА ПРЕЗЕНТАЦИЈА НА РАБОТАТА НА ЕКОЛОШКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ	33
ОЦЕНКА НА СРЕДБАТА.....	33
Додаток 1.	39
_Информација број 1	40
Додаток 2.	41
_П О К А Н А З А У Ч Е С Т В О	41
Додаток 3.	42
_П Р И Ј А В А	42
Додаток 4.	45
_ПОТРЕБНИ ИНФОРМАЦИИ	45
Додаток 5.	47
_ФОРМУЛАР ЗА ОЦЕНУВАЊЕ НА СРЕДБАТА	47
Додаток 6.	48
_ФОТОГРАФИИ од настанот	48
Додаток 7.	51
_АДРЕСАР	51

ДНЕВЕН РЕД

Петок, 4ти ноември 2005				
15.00	Пристигнување и сместување на учесниците			
15.30	Регистрација на учесниците и подигнување работни материјали			
17.00	Отворање на средбата	<ul style="list-style-type: none"> - за Milieukontakt: Игор Славкоски - за UNDP: Анита Коџоман - за Биосфера: Александра Пандовска 		
17.30	Запознавање со методот на работа на средбата Запознавање на учесниците			
18.00	Андреј Клеменц, SLOVENSKI E-FORUM, Р. Словенија			
19.00	Презентација на резултатите од Работилницата за планирање одржана во Струга, од 9-ти до 11-ти Септември 2005			
19.30	Запознавање со темите на работилниците за следниот ден			
20.30	Вечера			
Сабота, 5ти ноември 2005				
08.00	Појадок			
09.00	Добро утро, распоред за работа по теми			
10.00	Започнување на работа во групи			
	Работилница 1	Работилница 2	Работилница 3	Работилница 4
	Вклучување на јавноста во процесот на изработка на законска и друга регулатива за животна средина	Зајакнување на капацитетите на НВО	Вмрежување и партнерства	Лобирање и застапување
	<i>Организатор: Регионален Еколошки Центар</i>	<i>Организатор: Коцка</i>	<i>Организатор: Биосфера</i>	<i>Организатор: Еко Свест+РГПЛИ</i>
13.00	Ручек			

14.00	<p>Работилница 5</p> <p>Еколошките НВОи и ГМО во Р. Македонија наспроти Европските трендови, и Кампањи против ГМО</p> <p>Предложена од: ДЕМ</p>	<p>Работилница 6</p> <p>Енергетска Ефикасност = Заштита на Околината</p> <p>Предложена од: МАЦЕФ</p>	<p>Работилница 7</p> <p>Улогата на НВО во имплементацијата на трите Рио конвенции</p> <p>Организатор: UNDP¹ и МЖСПП</p>
16.00	<p>Работилница 8</p> <p>Скриените и неискористени потенцијали на Архуската Конвенција</p> <p>Предложена од: Еко Мисија</p>	<p>Работилница 9</p> <p>Слабоста на законската регулатива и отсуство на Парични и ригорозни мерки спрема загадувачите на животната средина</p> <p>Предложена од: дневен весник Дневник</p>	
17.30	<p>Работилница 11</p> <p>Претставување на ГЕФ - Програма за мали грантови</p> <p>Организатор: ГЕФ/ПМГ Македонија</p>		
18.30	Известување од работилниците на пленарна сесија		
19.30	Вечера		
21.00	САЕМ на Еколошките НВОи во Македонија		
Недела, 6ти ноември 2005			
08.00	Појадок		
9.30	Добро утро, преглед на денот		
10.00	Подготовка на извештаите од работилниците		
11.00	Презентација на извештаите од секоја работилница		
12.30	Заклучоци од средбата и следни чекори		
13.30	Договор за организирање на средба на донатори		
14.00	Оценување и затворање на средбата		
14.30	Ручек		
15.30	Заминување		

¹ Преку проектот NCSA (National Capacity Self Assessment project)

ВОВЕД

Овој документ претставува завршен извештај од Четвртата годишна средба на здруженијата на граѓани кои работат на полето на заштита на животната средина на територија на Република Македонија. Голем дел од нив се членки на меѓународни мрежи или организации. Нивното искуство и желба да се започне со работа на оржливоста на Македонското еколошко движење придонесе за резултатите од работилниците кои се водеа за време на оваа средба.

Историјат

За прв пат оваа средба беше организирана од страна на Milieukontakt Oost Europa во 2002 година во хотел „Бистра“ во Маврово, на тема: „Зајакнување на капацитетот на невладините организации“. На истото место само една година подоцна представници на еколошките невладини организации се состанаа по втор пат да дискутираат на тема: „НВО кампањи за управување со цврстот отпад“.

Третата годишна средба се одржа во хотел „Макпетрол“ во Струга, во јуни 2004 година и на истата учествуваа 40 представници од граѓанскиот сектор и медиумите. Работилниците беа насочени кон „Еколошките НВОи и локалните избори“, и оваа средба резултираше со националната кампања „Гласај за Природата“.

4та Годишна средба на ЗГ кои работат на полето на заштита на животна средина

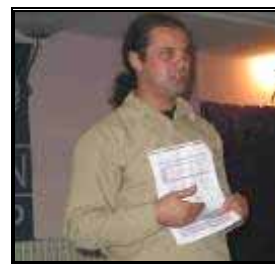
Годишната средба се одржа за време на викендот од 4ти до 6ти Ноември 2005 година во хотел „Гранит“, недалеку од градот Охрид. На истата присуствуваа 73 учесника, и тоа како представници на 29 здруженија на граѓани, 5 меѓународни организации со канцеларии во Македонија, 4 медиумски куќи, единица на локална самоуправа и еден претставник на Секретаријатот за евро интеграции при Владата на Република Македонија.

Во овие три дена се работеше на девет работилници, предложени од поединци или организации и беа донесени донесени препораки и заклучоци. Низ овој материјал читателот на завршниот извештај ќе може да ги најде сублимирано сите резултати од работилниците, дневниот ред на средбата, листата на учесници и дел од атмосферата пренесена преку фотографии.

Оваа средба за прв пат беше организирана во соработка на три субјекти. Milieukontakt се појави како иницијатор и еден од организаторите на средбата, а како ко-организатор се пријави да биде „Биосфера“ од Битола, особено што оваа практика во иднина ќе мора да се применува во целост (односно, следните средби ќе бидат оставени на иницијатива и организација на локалните здруженија на граѓани). Средбата беше финансирана од страна на проектот NCSA (финансиран од UNDP и Министерството за животна средина како имплементирачка страна) и Milieukontakt- Локална канцеларија во Македонија (проект за „Одржливост на македонското еколошко движење“).

Свечено отворање на средбата

Средбата официјално започна во попладневните часови во петок, на 4ти ноември 2005 година. Протоколот го водеше Александра Пандовска од „Биосфера“- Битола, а вовед во целата средба и за работата на Милиеуконтат за следните две години даде Игор Славкоски, представник на Милиеуконтат за Македонија. Почесен збор во име на UNDP зема Г-нот Владимир Ставриќ, Национален координатор на NSCA проектот за Македонија.

Игор Славкоски

Андреј Клеменц

По презентација на дневниот ред и методот на работа, гостинот од Словенија Г-дин Андреј Клеменц од Словенскиот Е-форум ја презентираше историјата на граѓанскиот сектор во Словенија и работата на еколошките здруженија од нивното основање, преку осамостојувањето на Словенија до нивно влегување како полноправна членка на Европска Унија.

Нешад Аземовски од „Биосфера“ ја представи работата на осум организации кои од 9ти до 11ти септември 2005 во Струга разговарале за самоодржливоста на македонското еколошко движење, како и детектираните области на кои треба да се работи во наредниот период. (целосен извештај од средбата може да се најде на веб порталот на Еко.Нет - www.eko.net.mk).

Регистрацијата на учесниците се одвиваше пред почетокот на работниот дел од средбата, утрото на 05.11.2005. А представниците на здруженијата на граѓани и институции исто така имаа можност да својот придонес го дадат во различни работилници/ сесии по свој избор.

Заклучоците и препораките на целата средба, а по основ на работата на учесниците по работилници, дадени се на почетокот на извештајот. Повеќе информации за сите сесии и заклучоци по истите следуваат во понатамошниот текст на извештајот (од страна 10 до страна 28).

Додатоци на извештајот:

- Број 1. – Информација за Националната годишна средба
- Број 2. – Покана за 4та Годишна средба
- Број 3. – Пријава за учество на 4та Годишна средба
- Број 4. – Потребни информации
- Број 5. – Формулар за оценка на средбата
- Број 6. – Фотографии од средбата
- Број 7. – Адресар

ЗАКЛУЧОЦИ И ПРЕПОРАКИ ОД СРЕДБАТА

Заклучок 1:

Еколошките здруженијата на граѓани (ЕЗГ) недоволно ги познаваат конвенциите заради што и недоволно ги користат при планирањето и спроведувањето на проектите.

ЕЗГ не се вклучени во процесот на изработка на националните извештаи, и постои недоволна заинтересираност и инертноста на институциите за нивно вклучување, како и недостаток на финансиски средства и капацитети.

Препорака 1:

НВОи, МЖСПП, УНДП, Милиеуконтакт, локални самоуправи и други донатори и заинтересирани страни да иницираат градење партнерства и соработка за поголема информираност за процесот на спроведување на конвенциите, како и започнување на програми за едукација за трите Рио Конвенции и формирање на работни групи.

Заклучок 2:

ЕЗГ и нивните членови имаат потреба од програми за зајакнување на капацитетите. Најголема потреба се јавува на полето на финансискиот менаџмент, постигнувањето на стабилна самоодржливост како и при изработка и управување со големи и меѓугранични проекти.

Препорака 2:

Зајакнувањето на капацитетите на ЕЗГ треба да се извршува на три нивоа и тоа: Развој на човекови ресурси, Организационски развој и Институционален развој. Во наредниот период треба да се стави акцент на обуки за финансиски менаџмент, волонтирање, аплицирање во ЕУ фондови, комуникација, самоодржливост, спроведување на меѓугранични проекти. Исто така треба да се работи на потесна специјализација на на ЕЗГ на одредени теми.

Заклучок 3:

ЕЗГ имаат недостаток на информации во врска со процедурите и временската рамка на процесот на изработка на законската регулатива а со тоа и не се доволно вклучени во самиот процес. Само одредени ЗГ биле вклучени во дискусиите при изработката на дел од новата Законската регулатива.

Препорака 3:

Потребно е да се зголеми информирањето за изготвувањето на законската регулатива, преку искористување на постоечките мрежи (како на пример Еко.нет), да се зголеми проактивноста на ЗГ, и да се обрне внимание на навременото делување преку здружувања на сродни ЗГ, и организирање на координативни состаноци пред носење на поважни прописи. Потребно е и активно вклучување на ЕЗГ во процесот на децентрализација за животната средина, како и нивно специјализирање на конкретни области како правна помош, и сл.

Заклучок 4:

Здружувањето и заедничкиот настап на ЕЗГ е потребно заради поуспешен настап и поголемо влијание по одредени прашања поврзани со заштитата на животната средина.

Препорака 4:

Треба веднаш да се започне со процес на здружување и развој на заедничка широка еколошка платформа, која постепено би прераснала во платформа која ќе ги застапува и соединува интересите на еколошкото движење во Македонија.

Заклучок 5:

Итно е потребно донесување закон за Генетски модифицирани организми, со активно вклучување на јавноста преку ЗГ.

Препорака 5:

Да се создаде широка заедничка коалиција од НВОи која би дејствувала на полето на ГМО и би иницирала интензивна кампања насочена кон донесувачите на одлуки за итно донесување на законот за ГМО.

Заклучок 6:

ЕЗГ во најголем број на случаи ги следат само тековните и завршените активности на Единиците на Локална Самоуправа (ЕЛС), а не се фокусираат на планираните и идни активности. Недоволно се информирани каде е вистинското место каде треба да се обратат во случај на потреба или кое е одговорното лице.

Донесувачите на одлуки се полесни за соработка, кога на страна НВОи ги имаат медиумите како партнери на своја страна.

Препорака 6:

ЕЗГ мора да се обучат за лобирање - настап пред донесувачите на одлуки. ЕЛС да назначат одговорни лица за односи со ЗГ и за тоа да ја запознаат јавноста и ЕЗГ кои се активни во регионот.

Да се специјализираат новинари за проблематиката за заштитата на животната средина и темелно да ја пратат работата на ЕЗГ, со што би се зголемил притисокот на донесувачите на одлуки.

Заклучок 7:

Кај ЕЗГ многу мало е познавањето за Енергетска Ефикасност, а она што постои е концентрирано во мала група на луѓе. Со тоа недостасуваат ЗГ специјализирани за енергетска ефикасност.

Препорака 7:

Да се продолжи со активности за делување на локално ниво во едукација и примена на мерки за енергетска ефикасност, како и да се зголеми бројот на обуки за подигање на свеста и демонстрација на придобивките од примена на Енергетската ефикасност кај раководните кадри и донесувачите на одлуки на локално ниво.

Заклучок 8:

Кај ЕЗГ постои слабата меѓусебна координираност, отсуството на континуитет на активностите, недоволна комуникација со државните институции, неефикасност на државните институции во областа на животната средина и слабата инволвираност на новинарите во истражување на еколошките проблеми и нивна медиумска маргинализација

Препорака 8:

Потребна е поголема професионализација, демократско одлучување и транспарентност во еколошките организации
Потребна е поголема координација во активностите на ЕЗГ со цел поголемо влијание и ефикасност.

ИЗВЕШТАИ ОД ТЕМАТСКИТЕ РАБОТИЛНИЦИ

РАБОТИЛНИЦАТА БРОЈ 1:

ВКЛУЧУВАЊЕТО НА ЈАВНОСТА ВО ПРОЦЕСОТ НА ИЗРАБОТКА НА ЗАКОНСКА И ДРУГА РЕГУЛАТИВА ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА

Работилницата ја водеше: Катарина Стојковска - РЕЦ Македонија

Дата и времетраење на работилницата 05.11.2005

Работилницата траеше од 10.00 до 12.00 часот.

Лице задолжено за презентирање на заклучоците од работилницата на средбата на донатори

Марјана Шушлевска
- Граѓански еколошки форум, Скопје

Цели на работилницата

Одредување насоки за делување на НВОи во следната година во областа на заштита на животната средина и можности, потреби и начини на вклучување на јавноста во процесот на изработка на законската регулатива

Клучни зборови

навременост, проактивност, здружување, обука, соработка

Кои се заклучоците:

1. ИНФОРМИРАЊЕ ЗА ИЗГОТВУВАЊЕ НА ЗАКОНСКАТА РЕГУЛАТИВА (каде, како и кој);
2. АЖУРИРАЊЕ И ПРОФИЛИРАЊЕ (определување по специјалност на Е-НВО-ии) НА ЕДНА ЛИСТА (база) НА Е-НВО-ии:
 - објавување на листата на Еко-нет;
 - таа листа да ја има и ККЈ;
 - формирање на групации со сличен интерес;
3. МОЖНОСТИ ЗА ЕДУКАЦИЈА (ДОЕДУКАЦИЈА) (СПЕЦИЈАЛИЗАЦИЈА) ЗА ДАДЕНА ОБЛАСТ + ТРАНСФЕР НА ЗНАЕЊЕ;
4. ОБЕЗБЕДУВАЊЕ НА СТРУЧНИ КОМПЕТЕНТИ ЛИЦА;
5. ПРОАКТИВНОСТ ОД Е-НВО-ии;
6. НАВРЕМЕНОСТ ВО ДЕЛУВАЊЕ;
7. ЗДРУЖУВАЊЕ (КОАЛИЦИЈА) НА СРОДНИ НВО ЗА ПРЕТСТОЈНИТЕ НАСТАПИ ЗА НОВИТЕ ПРАВИЛНИЦИ (ПРОШИРУВАЊЕ НА КОНЦЕПТОТ ВРЗ СИТЕ АКТИВНОСТИ НА НВОи);
8. ЗАЕДНИЧКИ ТРИБИНИ/СОСТАНОЦИ ПРЕД НОСЕЊЕ ПОВАЖНИ ПРОПИСИ
 - да им се достави информација од Е-НВО-ии до различните министерствата за интересот на Е-НВО-ии и да бидат информирани кога започнува активност за изработката на законските или подзаконските акти;
9. ЛЕАП – како пример/модел за вклучување на јавноста;
10. ИТНО: АКТИВНО ВКЛУЧУВАЊЕ ВО ПРОЦЕСОТ НА ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЈА ЗА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА, (согласно новите законските прописи за локалната самоуправа),/донесување на подзаконски акти и правилници и активно делување на локално ниво;
11. СПЕЦИЈАЛИЗИРАНИ НВО-и ЗА ДАВАЊЕ НА ПРАВНА ПОМОШ НА ОСТАНИТЕ НВО-и (ЕРИНА како обид и идеја, но веќе не постои, неможност за финансиска одржливост)

Кои се следни насоки за дејствување?

1. Информирање за изготвување на законската регулатива (дали, како, кој)
2. Ажурирање и профилирање (определување по специјалност на Е-НВО-ии) на една

листа на е-нво-и:

- објавување на листата на Еко-нет;
 - таа листа да ја има и ККЈ;
 - формирање на групации со сличен интерес;
3. Можности за (до) едукација, специјализација) за дадена област + трансфер на знаење;
 4. Обезбедување на стручни компетентни лица; (Национален информативен систем за отпад)
 - впечаток дека се формираат Е-НВО-ии тогаш кога ќе се јави проблем;
 - впечаток дека Е-НВО-и делуваат локално.
 5. Проактивност од Е-НВО-и;
 6. НАВРЕМЕНОСТ;
 7. Здружување (коалиција) на сродни НВОи за претстојните настапи за новите правилници;
 8. Заеднички трибини/состаноци пред носење поважни прописи
 - да им се достави информација од Е-НВО-ии до различните министерства за интересот на Е-НВО-ии и да бидат информирани кога ќе се почне да се работи на законските или подзаконските акти;
 9. ЛЕАП – како модел за вклучување на јавноста;
 10. **ИТНО: Активно вклучување во процесот на децентрализација за животната средина**, (согласно новите законските прописи за локалната самоуправа),/донесување на подзаконски акти и правилници и активно делување;
 11. (сосема иста логика и процедура за Б-Дозволите како и за деталните урбанистички планови);
 12. Специјализирани НВО-и за давање на правна помош на останите НВО-и (Ерина како обид и идеја, но веќе не постои, неможност за финансиска одржливост)

Кои поединци институции се задолжуваат за спроведување на активностите?

Која е клучната реченица:

Препорака од РГ за генерално мото од средбата:

- **Направете ја заштитата на животната средина проблем (обврска) на секого**
- **ДА СЕ ИНФОРМИРАМЕ ЗА ДА ДЕЛУВАМЕ**

Листа на учесници на тематската работилница:

“Вклучувањето на јавноста во процесот на изработка на законска и друга регулатива за животна средина”

	име и презиме	организација
1.	Трајче Талевски	Македонско лимнолошко друштво
2.	Марина Талевска	Македонско лимнолошко друштво
3.	Вера Новевска	Македонско Лимнолошко друштво
4.	Трајче Наумовски	Македонско Лимнолошко друштво
5.	Билјана Јадровска	СЕЛ
6.	Светлана Станиновска	Натира
7.	Лидија Неделковска	Општина Центар - Скопје
8.	Ана Лазаревска	Фронт 21/42

9.	Јасмина Димитрова Капац	МАЦЕФ
10.	Македонка Андонова	МАЦЕФ
11.	Весна Јанкова	ОРТ
12.	Маријана Шушлевска	Македонско еколошко друштво- граѓански еко форум
13.	Михајло Аритоновски	Менаџмент на животна средина
14.	Драги Поп - Стојанов	Макмонтана
15.	Влатко Андоновски	Балканска фондација за одржлив развој
16.	Маја Талевска	Дневен весник „Дневник“
17.	Даниела Каневче	Радио Скопје
18.	Катерина Спасовска	Редакција „Порта 3“
19.	Катерина Стојковска	РЕЦ Македонија

Учесници на работилницата
*„Вклучување на јавноста во процесот
 на изработка на законска и друга
 регулатива за животна средина“*

Катерина Стојковска – РЕЦ Македонија

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ НА ЗДРУЖЕНИЈАТА НА ГРАЃАНИ

Работилницата ја водеа: Алек Карев, Жарко Коневски, Мартин Мариноски

Дата и времетраење на работилницата 05.11.2005.
Работилницата траеше од 10.00 до 13.00 часот.

Лице задолжено за презентирање на заклучоците од работилницата на средбата на донатори **Лазаров Александар**
- ЕД "Планетум", Струмица

Цели на работилницата - Изготвување на акционен план за зајакнување на капацитетите на НВО;
- Дефинирање на реалните потреби на НВО ите во Македонија.

Клучни зборови човечки ресурси, организациски развој, институционален развој

Кои се заклучоците:

Се презентираа основните поими кои се користат во врска со јакнење на капацитетите на НВО-ите и се регулира терминологијата која ќе се користи понатаму во работата на групата.

Три столбови на организациски развој:

1. Развој на човечки ресурси:

- Вештина на управување - Управување со различни процеси: Стратегија, планирање
- Технички вештини: Стручните квалификации кои едно лице ги поседува

Сугестија од Владимир Ставриќ- Да се разграничат техничките вештини и знаењето. Два посебни сегменти на развој на човекови ресурси.

Ставови и мотивација: За успех во работата на организацијата важни се ствовите и мотивацијата на секој од вработените. Доколку е потребно треба да се изнајдат методи за промена на ставовите и методи за поголема мотивација .

2. Организациски Развој

- Стратегија и политика- Претворање на мисијата во долгорочни цели.
- Структура- Формална или неформална хиерархиска поставеност на организацијата.
- Финансиски менаџмент- Најслаба точка на НВО-ите во Македонија
- Организациска култура: Вредности и односи на поставеност на организацијата
- Вработени- Дискусија околу терминологијата и законската регулатива за работа, Предлог за користење на термините Персонал и Хонорарци.(Петар Андонов)
- Системи - Внатрешни процеси
 - Администрација
 - Менаџирање
 - Буџетирање
 - Информирање
 - Книговдство

Организацискиот развој е зависен од системската законска регулатива, Нема закон во РМ кој го поттикнува НВО секторот да работи и се развива. (Киревски Звонко)

(Александар Кацарски) не се согласва со претходната изјава, според него закони има, недостасува спроведување на законската регулатива во пракса.

Фацилитаторите ја прекинаа дискусијата која беше добар почеток за разработка на третиот столб на јакнење на капацитетите на НВО.

3. Институционален развој :

Разграничување на поимите, институционален и организациски развој.

СТРАТЕШКО УСОГЛАСУВАЊЕ:

- * На ниво на регион- Пример: заштита на река Брегалница
- * Прилагодување на активностите врз моменталната состојба во регионот на дејствување. Пример: Кампања за позеленување на лок. Избори- ситуацијата во Струга
- * Оперативно усогласување: Усогласување на активностите и дејствувањето на претходно одбрана тема.

Пример : Кампањата за позеленување на лок. избори

- Капацитет за учење- Размена на искуства и знаење меѓу организациите.

Сугестија (Жарко) Важен дел од јакнењето на капацитетите на НВО , кој се занемарува.

- Надворешно влијание:
 - Лобирање
 - Кампањи Кампањи
 - Пристап до целните групи
 - Пристап до донатори

За креирање на акциониот план за зајакнување на капацитетот на НВО беа разработени и стратегии за градење на капацитети.

- ◆ Размена на идеи,искуства, знаење
- ◆ Фацилитирање- од неутрално лице
- ◆ Истражување- систем на мониторинг воспоставен од организацијата (поимот истражување да се замени со Мониторинг и Евалуација) - Владимир Ставриќ
- ◆ Обука - Разлика меѓу обука и фацилитирање
- ◆ Couching- водење низ процес на учење.

Најчесто се работи за мала група на луѓе кои поминуваат низ процес на учење, преку систематизиран процес на практично пренесување на знаење. Најчесто се 1/1 или еден тренер на помала група на луѓе .

Со Couching се остварува личен развој, Духовен развој

- ◆ Консултирање
- ◆ Менаџмент (Увезен менаџмент)
- ◆ Имплементација
- ◆ Сите горенаведени стратегии за за развој на капацитети треба да се со краток рок , заради поголема ефикасност и побрз развој на организациите.

После ова учесниците се поделија на три групи кои поодделно развија акционен план за секој од столбовите за јакнење на капацитетите на НВО.

Кои се следни насоки за дејствување?

Стратегии за градење на капацитети

	1 квартал 2006	2 квартал 2006	3 квартал 2006	4 квартал 2006
Развој на човекови ресурси	Обука за Финансиски менаџмент	Волонтирање во две насоки	Специјализација на одредени теми	Учество на конференции
Организациски развој		Обуки за - Самоодржливост	Студиски патувања, размена на искуства	Обука за аплицирање во ЕУ фондови

		- Фин.менаџмет - Стратегија и водење на политика		Консултации при изработка и имплементација на проекти
Институционален развој	Консултации со експерти	Размена на потенцијали и искуства	Обука за комуникации Донаторска конференција Лобирање и застапување	Имплементација на прекугранични проекти со фондации во РМ

Листа на учесници на тематската работилница „Зајакнување на капацитетите на ЗГ“

име и презиме	организација
1. Звонко Ќиревски	Шишарка
2. Раде Каначковиќ	Еколошки групација Грин Пауер
3. Зоран Зарински	ЕД “Виножито” Штип
4. Васе Георгиев	“Утро” Ново Село”
5. Душко Митрев	“Утро” Ново Село”
6. Александар Лазаров	ЕД “Планетум” Струмица
7. Петар Андонов	ДО “Молика” Битола
8. Александар Кацарски	Кладенец Пехчево
9. Руска Мицева	ДЕМ
10. Владимир Ставриќ	УНДП – НЦСА
11. Андријана Славковска	Еко Свест Скопје
12. Александра Каракашова	Брица Берово
13. Маја Марковска	“Крсте Јон” Стуга
14. Марјан Главинчески	“ Крсте Јон”- Струга
15. Златко Самарџиев	ГЕФ

Работилница: „Зајакнување на капацитетите на Здруженијата на граѓани“

ВМРЕЖУВАЊЕ И ПАРТНЕРСТВА

Работилницата ја водеше: Нешад Аземовски- Биосфера

Дата и времетраење на работилницата 05.11.2005
Работилницата траеше од 10.15 до 12.30 часот.

Лице задолжено за презентирање на заклучоците од работилницата на средбата на донатори **Искра Стојковска**
- ФРОНТ 21/42, Скопје

Цели на работилницата Да ги дефинира чекорите во период од една година кои ќе водат до самоодржливост на еколошките организации преку вмрежување и креирање партнерства

Клучни зборови партнерство, вмрежување, самоодржливост, финансии, широка еколошка платформа

Кои се заклучоците:

Беа предложени следните чекори за конкретна акција со договор временската димензија да се дискутира на состанок во Велес:

1. Општа согласност меѓу сите НВО за отпочнување на процесот на вмрежувањето;
2. Подготовка на заедничка платформа;
3. Дефинирање на приоритети;
4. Мејлинг листа;
5. Обезбедување на финансиски средства за средби;
6. Форми на идентификација (име на мрежата, лого)
7. Дефинирање на принципи;
8. Повик до останатите НВО да се приклучат на иницијативата;
9. Тренинг од Коцка за платформа, што е мрежа, насоки и активности;
10. До кога секоја НВО да подготви кратка биографија со лице за контакт
11. До 5.6.2006 иницијативата да прерасне во реалност
12. Тест период од 6 месеци;
13. Истражување на можни финансирања за иницијатива од ваков тип;
14. Назначување на административно лице на средбата во Велес;
15. Подготовка на работна група за средба со донатори;

Кои се следни насоки за дејствување?

Состанок во Велес и дефинирање на временска рамка за понатамошните активности во промоција на широката еколошка платформа.

Кои поединци институции се задожуваат за спроведување на активностите?

Нешад Аземовски од Биосфера да продолжи со иницијативата до состанокот во Велес. Да креира мајлинг листа и да се види која организација има сериозен пристап во иницијативата.

Која е клучната реченица

**ДА КРЕИРАМЕ МОЖНОСТИ -
ДА ДИШЕМЕ СО СРЦАТА НА ИСТА ФРЕКВЕНЦИЈА СО ПРИРОДАТА.**

Листа на учесници на тематската работилница: „Вмрежување и партнерства“

име и презиме	организација
1. Никола Миленкоски	Грашница
2. Ивана Ралевич	Институт за развој на заедниците
3. Александра Георгиевска	ЕД „Кладенец“
4. Софче Спасикова	Македонско миколошко друштво
5. Владимир Карчицки	Проактива
6. Тања Богатинова	ЦИР Виготски
7. Ленче Давиткова	ЕД „Изгрев“
8. Емил Смилев	ЕД „Green power“
9. Искра Стојковска	Фронт 21/42
10. Лидија Минанова	Организација за развој на МСП
11. Петар Бошевски	Еко мисија
12. Љубомир Вељковиќ	Општина Центар - Скопје
13. Боре Јончевски	Биосфера
14. Никола Јошевски	Новинар ТВ „Меди“ - Битола
15. Андреј Клеменс	Словенски еко форум
16. Нешад Аземовски	Биосфера

Атмосфера од работилницата:
„Вмрежување и партнерство“

Нешад Аземовски- „Биосфера“

ЛОБИРАЊЕ И ЗАСТАПУВАЊЕ

Работилницата ја водеа: Претставници на РГПЛИ и Еко свест

Дата и времетраење на работилницата 05.11.2005.
Работилницата траеше од 10.00 до 13.00 часот.

Лице задолжено за презентирање на заклучоците од работилницата на средбата на донатори **Методија Саздов - РГПЛИ, Скопје**

Цели на работилницата Изготвување на предлог активности и тема за лобирање
Клучни зборови

Кои се заклучоците:

- Организациите ги следат планираните активности на ЛС. Ги следат само тековните и завршените активности.
- Непознавање на одговорните лица. (Кој за што е одговорен) Каде да се обратиме?
- Донесувачите на одлуки се полесни за соработка, кога на страна НВОи ги имаат медиумите како партнери на своја страна
- НВОи мора да се обучат за лобирање - настап пред донесувачите на одлуки.

Приоритети за лобирање

- Почитување на законската регулатива во делот на урбанизмот
- Забрзување на имплементација на закон за локална самоуправа на локално ниво; донесување на одлуки за животната средина; еколошките НВОи во улога на обезбедување совети/сервиси
- План за константна вклученост на НВОите во ЛС
- Постојан претставник од еко НВО во комисија за урбанизам, локална самоуправа
- Лобирање за задолжително учество на НВО претставник во комисиите на ЛС
- Законска регулатива за НВО
- Зајакнување на соработка НВО-ЛС
- Обезбедување на фонд за животна средина на локално ниво/заедничко планирање и операционализација на средствата
- Зголемен пристап до информации за јавноста
- Бенефиции за вработување во НВО
- Фонд за екологија на ниво на ЛС (потреба од лобирање до 2007)
- Фонд за НВО
- Повраток на 18% ДДВ за НВОи
- Формирање на локални фондови
- Фондови за НВОи при локалната самоуправа (локални даноци)
- Лобирање за закон за 1% од профитот на бизнис секторот за НВОи
- Даночни олеснувања за фирми кои донираат средства на НВОи
- Формирање регионални лоби групи (покривање на локален терен)
- Лобирање за искористување на 10% од долгот кон Парискиот клуб за проекти од животната средина

Целни групи за лобирање

Министерство за финансии
Министерство за локална самоуправа
Влада на Р. Македонија
Пратеници
Градоначалници / совет на општина
Европска комисија
Собрание
МЖСПП
Собраниска комисија за животна средина
Медиуми
Имплементирачки агенции кои работат на правна рамка (ИЦНЛ)
ЕУ институции
ОН институции
Соработка со правници од државни институции (пр. Јадранка Иванова)

Кои се следни насоки за дејствување?

- Формирање на ЛОБИ СЕРВИС од РГПЛИ;
- Воспоставување на меѓународна соработка;
со организации кои работат - лобираат на теми од животната средина;
- Разгледување на меѓународни искуства и запознавање НВОи со добрите практики;
- Анализа на постоечката законска регулатива;
- Обезбедување на поддршка од имплементирачки агенции кои имаат искуство со законската рамка;
- Лобирање и обезбедување на соработка од претседателот на Р.М.;
- Иницирање формирање на лоби група во политичките партии;
- Иницирање формирање на лоби група за ЖС во Собранието;
- Промовирање на активностите за кои се лобира кај институции од кои можат да се добијат финансии (УСАИД, ЕУ, РЕЦ, УН..);
- Обезбедување на поддршка и партнерство со бизнис секторот
- Формирање на локални / регионални групи;
- Анимирање на ЛС за важноста на НВОи;
- Формирање на база на поддржувачи на НВОи;
- Постојани партнери. Политички, медиумски, граѓански институции. Партнерство со медиуми и можност за презентирање на активностите на НВО;
- Петиција/документ за донесување на закон за 1% потпишан од НВОи/ граѓани/ компании;
- Обезбедување на поддршка од амбасади;
- Медиумска кампања за 1% пред и по парламентарните избори;

Листа на учесници на тематската работилница: „Лобирање“

	име и презиме	организација
1.	Иван Цветкоски	ЕД „Грашница“
2.	Тимосије Јованоски	Институт за развој на заедницата Тетово

3.	Горан Ружински	ЕД „Брица“
4.	Катерина Зафирова	Е.Д. „Изгрев“
5.	Македонка Андонова	МАЦЕФ
6.	Марија Јанковска	Еко свест
7.	Ана Чоловиќ	Еко свест
8.	Методија Саздов	РГПЛИ/ Инженери за животна средина

Дел од работата во „Лобирање и застапување“

„Нашата општина“

РАБОТИЛНИЦАТА БРОЈ 5:

ЕКОЛОШКИТЕ НВОи И ГЕНЕТИЧКИ МОДИФИЦИРАНИТЕ ОРГАНИЗМИ (ГМО) ВО МАКЕДОНИЈА НАСПРОТИ ЕВРОПСКИТЕ ТРЕНДОВИ И КАМПАЊИ ПРОТИВ ГМО

Работилницата ја водеше Руска Мицева - ДЕМ

Дата и времетраење на работилницата 05.11.2005.
Работилницата траеше од 14.00 до 17.30 часот.

Лице задолжено за презентирање на заклучоците од работилницата на средбата на донатори **Ана Чоловиќ**
- Еко Свест, Скопје

Цели на работилницата Целта на оваа работилница е да се прошири идејата помеѓу НВОи за работа на оваа проблематика во Р.Македонија.

Клучни зборови кампања, генетички модифицирани организми (ГМО), работилница, Закон за ГМО

Кои се заклучоците:

- Да се создаде широка заедничка коалиција од НВОи која би дејствувала на полето на ГМО
- Интензивна кампања насочена кон донесувачите на одлуки
- Да се лобира кај надлежните органи за итно донесување на законот за ГМО

Кои се следни насоки за дејствување?

Организирање на работилница за расправа во однос на работната верзија на законот за ГМО, со присуство на медиуми.

Кои поединци институции се задожуваат за спроведување на активностите?

ДЕМ и Еко свест
Коалицијата

Која е клучната реченица

Македонија-ГМО Слободна зона

Листа на учесници на тематската работилница:

„Еколошките НВОи и генетички модифицираните организми (ГМО) во Р. Македонија наспроти европските трендови, и кампањи против ГМО

име и презиме	организација
1. Љубомир Вељковиќ	Општина Центар - Скопје
2. Ана Чоловиќ	Еко Свест
3. Андријана Славковска	Еко Свест
4. Руска Мицева	Д Е М

ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ (ЕЕ) = ЗАШТИТА НА ОКОЛИНАТА

Работилницата ја водеше

Македонка Андонова и Јасминка Димитрова-Капац

Дата и времетраење на работилницата

Датум: 05. 11. 2005

Работилницата траеше од 14.30 до 16.30 часот.

Лице задолжено за презентирање на заклучоците од работилницата на средбата на донатори

проф. Д-р Константин Димитров

Цели на работилницата

- Запознавање на учесниците на работилницата со целите и задачите на Центарот за енергетска ефикасност на Македонија и можности за помасовно вклучување и превземање на активности на ова поле;
- Канализирање на ЕЕ во националното движење на еколошките НВО со цел придонесување во негова одржливост;
- Употреба на обновливи извори на енергија;
- Акционен план и активности за ЕЕ во следната година

Клучни зборови

енергетска ефикасност, обука, информирање, акционен план

Кои се заклучоците:

- 65% од присутните за прв пат се сретнаа или имаа многу малку познавање од ЕЕ. Овој факт се должи на тесната насоченост и стручност на инволвираните во ЕЕ.
- Да се направи едукативен материјал за енергетска ефикасност;
- Да се лобира за спроведување на законската регулатива при донесување одлуки поврзани со енергетика;
- Промоција и спроведување активности како што се развој на програми за осовременување на постоечките објекти, енергетски контроли на објектите и изработка на проекти за подобрување на енергетската ефикасност
- Изготвување на стратегија за ЕЕ и изменување и дополнување на Законот за енергетика ќе значат нов момент на полето на ЕЕ во земјата
- Дополнување и измена законот за градба и инвестиции кој би утврдувал построги стандарди за изградба на нови ЕЕ објекти

Кои се следни насоки за дејствување?

- Продолжување на започнатите активности за делување на локално ниво во едукација и примена на мерки за ЕЕ(замена на сијалиците со ЕЕ сијалици, обложување со силиконски ленти на прозорци, замена на прозори, котли);
- Практична демонстрација на придобивки од примена ЕЕ мерки на помали објекти по општините;
- Обуки за подигање на свест за ЕЕ кај раководни и кадри кои имаат моќ на одлучување на локално ниво – општински совети и градоначалници и заменици на Градоначалници;
- Проширување и зголемување на оперативноста на неодамна формираната МОМЕЕ – Македонска општинска мрежа за ЕЕ
- Кампања за јавно информирање за ЕЕ

Кои поединци институции се задолжуваат за спроведување на активностите?

1. Центар за Енергетска Ефикасност на Македонија – МАЦЕФ

2. Проактива
3. Сектор за Енергетика, Министерство за економија
4. Локални самоуправи
5. Донатори кои појавиле интерес во оваа област: УНДП, УСАИД, Норвешка Влада, Холандска Влада и секако
6. ГЕФ

Која е клучната реченица

**Енергетската ефикасност = заштита на животната средина
- Патоказ кон Европската унија**

Листа на учесници на тематската работилница: „Енергетска ефикасност (ЕЕ) = Заштита на околината“

	име и презиме	организација
1.	Македонка Андонова	МАЦЕФ
2.	Јасминка Димитрова-Капац	МАЦЕФ
3.	Марија Јанковска	Еко-Свест
4.	Михајло Аритоновски	Менаџм. на жив. средина
5.	Новевска Вера	МЛД
6.	Талевски Трајче	МЛД
7.	Смилев Емил	Грин Пауер
8.	Ружински Горан	Е.Д. "Брица"
9.	Станковска Светлана	"Натира"
10.	Лидија Неделковска	Општина Центар
11.	Ивана Ралевиќ	Институт за развоја на заедницатам - Тетово
12.	Тимосије Јованоски	Институт за развој на заедницата - Тетово
13.	Софче Спасикова	Македонско Миколошко друштво
14.	Владимир Карцички	"Проактива"
15.	Ана Лазаревска	Фронт 21/42
16.	Златко Самарџиев	ГЕФ ПМГ

Присутни учесници на работилницата за „Енергетска ефикасност“

УЛОГАТА НА НВО ВО ИМПЛЕМЕНТАЦИЈАТА НА ТРИТЕ РИО КОНВЕНЦИИ

Работилницата ја водеше Анита Коџоман- УНДП и Владимир Ставриќ- NCSA

Дата и времетраење на работилницата Датум: 05. 11. 2005

Работилницата траеше од 15.00 до 16.30 часот.

Лице задолжено за презентирање на заклучоците од работилницата на средбата на донатори **Биљана Стеваноска**
- ОРТ Скопје

Цели на работилницата

- А. Запознавање со НЦСА проектот, презентација на Владимир Ставриќ од НЦСА
- Б. Запознавање , со трите т.н. РИО конвенции, презентација на Владимир Ставриќ од НЦСА
- В. Улогата на НВОи во имплементирање на конвенциите и нивото на нивната вклученост во истото
- Г. Планирање на можни идни активности.

Клучни зборови конвенции, спроведување, национални извештаи, активности на нвои и мжспп, климатски промени, биодиверзитет, опустинување и партнерства

Кои се заклучоците:

- Недоволно познавање на конвенциите од страна на нвои
- Несодветен начин на промоција на конвенциите
- Недоволна вклученост на нвои при изработка на националните извештаи
- Недоволно учество во јавна расправа пред излегување на финалните извештаи
- Недоволно користење на конвенциите при планирање и спроведување на проектите
- Инертност на институциите (недоволна заинтересираност и недоволен капацитет)
- Недостаток на финансиски средства

Кои се следни насоки за дејствување?

- = Воспоставување на форум или платформа на НВОи
- = Искористување на постоечките електронски мрежи
- = Потреба од развивање програми за едукација за трите Рио конвенции
- = Формирање работни групи по примерот наработна група за отпад и др.
- = Поголем пристап до финансии
- = Поддршка за развој и имплементација на проекти за Рио конвенциите,
- = Соработка на НВОи со медиумите за промоција на трите Рио конвенции
- = Градење на партнерство со локалната самоуправа.

Кои поединци институции се задолжуваат за спроведување на активностите?

НВОи, МЖСПП, УНДП, МКОЕ, ГЕФ, локални самоуправи, други донатори и заинтересирани страни

Која е клучната реченица

НАМАЛИ ГИ КЛИМАТСКИТЕ ПРОМЕНИ, ЗАШТИТИ ГО БИОДИВЕРЗИТЕТОТ, ЗА ДА НЕ ЖИВЕЕШ ВО ПУСТИНА.

**ОД РАТИФИКАЦИЈА ДО ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА
ДА СЕ ЗАПОЗНАЕМЕ СО ТРИТЕ РИО КОНВЕНЦИИ**

РИО НЕ Е САМО КАФЕ.

Листа на учесници на тематската работилница: „Улогата на нво во имплементацијата на трите Рио конвенции“

име и презиме	организација
1. Марина Талевска	МЛД
2. Александар Кацарски	Кладенец
3. Васе Ѓорѓиев	Утро - Ново Село
4. Иван Цветкоски	Грашница
5. Никола Миленкоски	Грашница
6. Петар Андонов	Молика
7. Катерина Зафирова	Изгрев
8. Александар Лазаров	Планетум
9. Александра Ѓорѓиевска	Кладенец
10. Биљана Стевановска	ОРТ
11. Весна Јанкова	ОРТ
12. Трајче Наумоски	МЛД
13. Тања Богатинова	ЦИР Виготски
14. Лидија Минанова	Фондација за МСП - Скопје
15. Билјана Јадровска	СЕП

Владимир Ставриќ - NCSA

Работа и запознавање со Трите Рио Конвенции

СКРИЕНИТЕ И НЕИСКОРИСТЕНИ ПОТЕНЦИЈАЛИ НА АРХУСКАТА КОНВЕНЦИЈА

Работилницата ја водеше

Петар Бошевски - Еко мисија

Дата и времетраење на работилницата

Датум: 05. 11. 2005

Работилницата траеше од 16.30 до 17.30 часот.

Лице задолжено за презентирање на заклучоците од работилницата на средбата на донатори

Петар Бошевски
- Еко мисија, Скопје

Цели на работилницата

1. Пренесување на искуството на Еко мисија во однос на примената на Архуската конвенција
2. Критика на постоечкиот модел на општествена поддршка на еколошките друштва
3. Предлог нов модел за општествена поддршка: Независноста на друштвата е проектот што треба да се финансира

Клучни зборови

Архуска конвенција, пристап до правдата, донатори

Кои се заклучоците:

1. Државата да си ги врши своите надлежности и да работи на реализацијата на законите, стратегиите, програмите и проектите
2. Друштвата треба да ја надгледуваат и евентуално критикуваат или фалат таа работа
3. Донаторите не треба да наметнуваат работење на проекти, туку да инвестираат во слободата на независноста на друштвата во вид на основна инфраструктура,2 вработени лица, градење на капацитети

Кои се следни насоки за дејствување?

1. Да се влијае на промена на политиката на донаторите
2. Да се влијае на промената на политиката на државата кон еколошките организации
3. Измени во Законот за граѓански здруженија
4. Еколошките друштва да добијат статус на организации од посебен општествен интерес, со што би им се обезбедиле елементарни услови за функционирање и независност

Кои поединци институции се задолжуваат за спроведување на активностите?

Новата еколошка платформа што ќе произлезе од овој собир

Која е клучната реченица

ДОНАТОРИ: НЕ ФИНАНСИРАЈТЕ ПРОЕКТИ, ТУКУ ПОДРЖЕТЕ ЈА ФИНАНСИСКАТА НЕЗАВИСНОСТ НА ДРУШТВАТА - ТОА ТРЕБА ДА БИДЕ ГЛАВНИОТ ПРОЕКТ ВО КОЈ КЕ ИНВЕСТИРАТЕ

„Како да се примени Архус?“
- работа во мали групи

СЛАБОСТА НА ЗАКОНСКАТА РЕГУЛАТИВА И ОТСУСТВО НА ПАРИЧНИ И РИГОРОЗНИ МЕРКИ СПРЕМА ЗАГАДУВАЧИТЕ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Резултати и ефекти од работењето на еколошките невладини организации во Македонија

Работилницата ја водеше

Маја Б. Талевска

Дата и времетраење на работилницата

Датум: 05. 11. 2005

Работилницата траеше од 16.00 до 18.00 часот

Лице задолжено за презентирање на заклучоците од работилницата на средбата на донатори

Мартин Мартиновски
- КОЦКА, Скопје

Цели на работилницата

Еко НВОи да развијат самокритична свест за своето постоење и активности и објективно да ја оценат сопствената активност со што би се поттикнале и прецизирале наредните активности.

Клучни зборови

Фолклор од НВОи, намалени финансиски средства, недостаток од континуитет во работата, (не)профилираност, (не)одговорност, (не)верување во тоа што се работи, (не)демократичност во одлучувањето, привлекување на вниманието на јавноста преку радикални јавни акции, нема особен интерес кај државните институции (на национално ниво пред се) за работата на еколошките организации

Кои се заклучоците:

Сегашна состојба на полето на заштита на животната средина во РМ

- Формирано е МЖСПП;
- Донесена е законска регулатива;
- Реализирани се значајни проекти, кампањи и акции;
- Привлечено е вниманието на медиумите (нац и лок);
- Постои меѓународна соработка и влијание врз донесувањето на меѓународни конвенции;

Негативни ефекти врз работата на еко НВОи имаат:

- поделеноста и слабата меѓусебна координираност;
- отсуството на континуитет на активностите;
- лошата комуникација со државните институции;
- зависноста на организациите од економски и политички центри на моќ;
- неефикасноста на државните институции во областа на животната средина;
- слабата инволвираност на новинарите во истражување на еколошките проблеми и нивна медиумска маргинализација.

Кои се следни насоки за дејствување?

- Потребна е поголема професионализација, демократско одлучување и транспарентност во еколошките организации
- Потребна е поголема координација во активностите на еко НВОи со цел поголемо

влијание и ефикасност

Кои поединци Н/А
институции се
задожуваат за
спроведување на
активностите?

Која е клучната реченица

ВЕ МОЛАМ ФОКУСИРАЈТЕ СЕ НА ТЕМАТА!

Листа на учесници на тематската работилница:

„Слабоста на законската регулатива и отсуство на парични и ригорозни мерки спрема загадувачите на животната средина“

Резултати и ефекти од работењето на еколошките невладини организации во Македонија

име и презиме	организација
1. Васе Георгиев	Утро
2. Михаило Аритоновски	Менаџмент на животна средина
3. Марјан Главинчески	И.О Крсте Јон Струга
4. Александар Кацарски	Кладенец
5. Александра Каракашова	Брица
6. Искра Стојковска	Фронт 21/42
7. Мартин Мариноски	КОЦКА
8. Иван Цветкоски	Грашница
9. Душко Митрев	Утро - Ново Село
10. Андријана Славковска	Еко свест - Скопје
11. Раде Каначковиќ	Грин пауер
12. Зоран Зарински	Виножито - Штип
13. Марина Талевска	
14. Марија Јанковска	Еко свест
15. Горан Ружински	Брица
16. Трајче Талевски	МЛД
17. Ленче Давиткова	Изгрв - Свети Николе

„Законска регулатива“
Како на истата влијаат ЗГ и медиумите?

ПРЕЗЕНТАЦИЈА:

ПРЕТСТАВУВАЊЕ НА ГЕФ (Глобален еколошки фонд) ПРОГРАМА ЗА МАЛИ ГРАНТОВИ²

<u>Презентацијата ја водеше</u>	Златко Самарџиев
<u>Дата и времетраење на работилницата</u>	Датум: 05. 11. 2005 Работилницата траеше од 17.30 до 18.30 часот
<u>Цели на презентацијата</u>	Претставување на Програмата за мали грантови на ГЕФ и можноста за аплицирање од страна на невладините организации
<u>Клучни зборови</u>	сопствено учество, приоритети, апликации, временски рокови

Листа на учесници на презентацијата

	име и презиме	организација
1.	Трајче Талевски	МЛ Д Охрид
2.	Мартин Мартиновски	КОЦКА
3.	Јулијана Даскалов	Милиеуконтакт
4.	Марија Јанковска	Еко - Свест
5.	Јасмина Димитрова Капац	МАЦЕФ
6.	Македонка Андонова	МАЦЕФ
7.	Адријана Славковска	Еко - Свест
8.	Владимир Ставриќ	УНДП - НЦСА
9.	Весна Јанковска	ОРТ
10.	Биљана Стевановска	ОРТ
11.	Весна Јанкова	ОРТ
12.	Марина Талевска	МЛД Охрид
13.	Наташа Гинова	Биосфера
14.	Вера Новевска	МЛД
15.	Трајче Наумоски	МЛД
16.	Александар Лазаров	ЕД Планетум
17.	Александар Кацараски	Кладенец Пехчево
18.	Марјан Главинчески	И.О Крсте Јон Струга
19.	Александра Ѓоѓиевска	Кладенец Пехчево
20.	Ружински Горан	Брица Берово
21.	Лазаревска Ана	Фронт 21/42
22.	Звонко Ќиревски	Шишарка
23.	Ленче Давиткова	ЕД Изгрев
24.	Тања Богатинова	ЦИР Виготски
25.	Лидија Минанова	Фонд за развј на МСП - Ск
26.	Александар Карев	КОЦКА
27.	Лидија Неделкова	Општина Центар
28.	Михајло Аритоновски	Менаџмент на ж.с.
29.	Марковска Маја	И.О. К.Јон - Струга

² Повеќе информации за ГЕФ- Програма за мали грантови ќе најдете на www.eko.net.mk (под ГЕФ Програма за мали грантови и „Дискусии“)

30.	Тимосије Јовановски	Институт за развој на заедницата - Тетово
31.	Ивана Ралевиќ	Институт за развој на заедницата - Тетово
32.	Билјана Јадровска	СЕП
33.	Светлана Станковска	Натура Липково Куманово
34.	Раде Каначковиќ	Грин Пауер
35.	Анита Коџоман	УНДП
36.	Иван Цветковски	ЕД Грашница
37.	Никола Миленковски	ЕД Грашница
38.	Петар Андонов	ДО Молика
39.	Руска Мицева	ДЕМ
40.	Васе Георгиев	Утро Ново Село
41.	Митрев Душко	Утро Ново Село
42.	Зоран Зарински	ЕД Виножито Штип
43.	Жарк Коневски	КОЦКА
44.	Катерина Спасовска	Редакција Порта 3
45.	Софче Спасикова	Македонско миколошко друштво

Златко Самарџиев – ГЕФ/ ПМГ

Пленарна сесија

PROGRAMA ZA MALI GRANTOVI - PMG (Small Grants Programme – SGP)

Globalni otokološki Fond-GEF (**Global Environment Facility**) obezbeđuje finansijsku pomoć za države u razvoju i države u tranziciji za pokrivanje na globalne probleme troškovi u vrhu su zaštita i upravljanje globalnim i lokalnim sredinama. Implementacione agencije na GEF su: Programata za razvoj na Obedinjenim Nacijama (UNDP), Programata na Obedinjenim Nacijama za lokalna sredina (UNEP) i Svetska Banka.

Programata za mali grantovi na GEF započela da se implementira u 1992 godini od strane na UNDP.

Vodeno Programata za mali grantovi (PMG)

- Programata za mali grantovi na Globalni otokološki Fond podržava aktivnosti na NVO i Građanski združenja za razvojne zemlje preko projekata odobrenih od strane na GEF, odnosno:
 1. za-uvučenje na bilo koje vrste razvoja,
 2. zaštita na međunarodni vodi,
 3. namalovanje na gasovima koji predviđaju klimatski promeni,
 4. degradacija na zemlji i tlopuštenje
 5. namalovanje na višim i nižim organskim zagađivačima, (POPs)

Strateški ciljevi za nacionalne strategije za Treću Operativnu fazu (OP3) u periodu 2005-2008:

- ➔ Višestruki (impact orientation): višestruki projekti moraju biti određeni i navedeni; t.e. koji se uključuju u lokalna sredina, vrhu namalovanje na lokalnim i vrhu uključujući lokalno stanovništvo
 - ➔ Fokusiranje na lokalne probleme: projekti moraju biti usmereni na lokalne probleme i kritična područja; fokusiranje mora biti geografski i/ili tematski
 - ➔ Mobiliziranje resursa: inicijative na PMG moraju biti uključujući lokalna stanovništva i (samo)održivi
 - ➔ Gradnja održivosti: kako nacionalna programa moraju biti uključujući lokalna stanovništva bez resursa od GEF
- PMG se implementira preko Programata za Razvoj na Obedinjenim Nacijama (UNDP), a kako izvršna agencija se javlja Kancelarijata za Projekata na Obedinjenim Nacijama (UNOPS).
 - 92 zemlje učestvuju u PMG.
 - Do danas iz celog sveta je dodeljeno više od 6000 malih grantova. (222 miliona US\$ od GEF i 106 miliona US\$ od drugih izvora)
 - Dosegnuto Portfolio na PMG je: 65 % projekata za biodiverzitet, 16% projekata za klimatski promeni, 6% projekata za međunarodni vodi, i 13 % projekata od drugih oblika (multi-focal).
 - Maksimalna vrednost na grantu iznosi 50,000 US\$ po projektu, a prosečno najviše se dodeljuje oko 20,000 US\$. Grantovi se dodeljuju direktno na Združenja na građani koji moraju (treba) da se u partnerstvo sa drugim organizacijama. PMG grantovi pokrivaju do 50% od ukupne vrednosti predloga projekata.

Kako moraju biti organizirani Programata za mali grantovi?

PMG postavlja od stavotvrdno globalne ekološke probleme najbolje moraju biti adresirani dokle god mogu biti rešeni uključujući lokalne zajednice i dokle god mogu biti rešeni lokalno.

Za to moraju biti finansirani predlog projekata od PMG, to treba da se izrazava kroz kriterije navedene u Programatska Strategija na Zemlje za PMG, koja treba da bude odobrena od volontera od Nacionalni otokološki Komitet (NUK), koji uslovnost i odgovoren za finalno odobruvanje na grantove, za pomoć pri izradu predlog projekata, kako i za njihovo sledenje i ocenu. Navodi li se, Kriterijume i Formulacije daju i osnovni podatci za koji, kako, kada i zašto da podnese predlog projekta.

Istovremeno, projekti moraju biti uključujući lokalna stanovništva i Operativni Programi uspostavljeni od GEF (www.gefweb.org).

U obliku bilo koje vrste razvoja, aktivnosti moraju biti promovirane za zaštitu i održivo korišćenje resursa u lokalnim i globalnim sredinama, uključujući ekološke, vodne i krajolike ekosisteme, ljudske ekosisteme i planinske ekosisteme.

Vo obl asta na *kl imatski te promeni* aktivnostite treba da demonstri raat otstranuvawe na lokal ni te bari eri za za-uvuvawe na energijata i za energetska ef i kasnost ili promovi rawe na kori steweto na obnovl i vi i zvor i na energija.

Vo obl asta na *me|unarodni vodi*, akti vnosti te treba da se odnesuvaat na ekolo{ki ot akcent na me|ugrani -ni te vodni povr{ini, zakani te od povr{inskoto i podzemnoto zagaduvawe { to go odreduvaat kval itetot na vodi te, prevenci ja od opasni supstanci i te{ki metal i koi ne mo`at da bi dat neutral i z i rani vo vodni te ekositemi i sl .

Vo obl asta na *degradaci ja na zemji { teto* akti vnosti te treba da se odnesuvaat na: za{ti ta i restavraci ja na su{ni i pol u-su{ni obl asti, i ntegrirano upravuvawe so vodeni te povr{ini, za{ti ta na zemji {teto, po{umuvawe, za{ti ta od {umski po`ari i sl .

Vo obl asta na *nerazgradl i vi organski zagaduva-i (POPs)* akti vnosti te mo`e da se vo obl asta na real i z i rawe na pl ani rani te akti vnosti vo Naci onal ni ot i mpl ementaci onen pl an za redukcija i el i mi naci ja na NOZ vo Makedoni ja, kako i demonstraci ja na i novati vni i kost-ef ekti vni tehnol ogi i i pri meni (nesogoruvawe na proi z vodi, -i sti tehnol ogi i, i tn.

Kri teri umi na zemjata za vkl u-uvawe vo PMG:

- Rati f i kuvani Konvenci jata za biolo{ka raznovi dnost i Konvenci jata za kl imatski promeni
- I nteres na VI adata za zaedni -ko vkl u-uvawe vo programata i poddr{ka vo i mpl ementaci ja na programata. Ova vkl u-uva vospostavuvawe na Naci onal en Komitet koj treba da bide sostaven od pretstavnici od NVO i gra|anski te zdru`eni ja, akademi jata, VI adata, UNDP i dr, no so mnozi nsko u-estvo od NVO-i .
- Postoeve na kapaci teti na lokal ni te NVO i gra|anski zdru`eni ja za razvoj i i mpl ementaci ja na proekti vo obl asti te od i nteres na GEF .
- Poddr{ka od strana na UNDP i VI adata za mobil i z i rawe dodatni f i nansi ski sredstva.

Drugi prepora-l i vi kri teri umi :

- Postoeve na potreba od akti vnosti vo tematski te obl asti na GEF.
- Postoeve na obl asti so gl obal no zna-aen bi odi verzi tet.
- Konstrukti vni odnosi me|u VI adata i NVO-i .
- Pri sustvo na drugi rel evantni donatorski programi : pri sustvo na Naci onal en Fond za `i votna sredi na ili drugi potenci jal ni lokal ni fondovi (od pri vaten ili javen sektor).
- Postoeve na eden ili pove}e GEF proekti .

Akti vnosti koi mo`at da se f i nansi raat od PMG (I L USTRATI VNI PRI MERI):

Procenka i pl ani rawe na ni vo na l okal nata zaedni cata. (Community based assessment and planning). Grantovi za zajaknuvawe na u-estvoto na zaednici te vo i denti f i kaci ja i razvi vawe na na pred-proekti .

Pil ot akti vnosti : Naj-esto f i nansi rani proekti se aktivnosti koi gi testiraat i demonstri raat prakti -ni te i novati vni pri stapi vo re{avaweto na gl obal ni te ekolo{ki probl emi vo op{t i ni te. Bi dej}i pove}eto od proekti te vkl u-uvaat gradewe i zajaknuvawe na kapaci teti te, grantovi te mo`e da se dodel at za tehni -ka pomo{ i treni ng akti vnosti koi bi se f okusi rale na zajaknuvawe na kapaci teti te na NVO vo odnos na obl asti te od i nteres na GEF.

Moni tori ng i anal i za: Grantovi te isto taka mo`e da se dodel at na NVO vo sorabotka so i stra`uva-ki centri (vkl u-uvaj}i uni verzi teti) za poddr{ka na moni tori ng na programata; za da pomogne vo i denti f i kaci jata, pri stapot i dokumenti raweto na najdobri te praksi ; kako i za podgotovka na studi i za razvoj na poddr`ani te proekti od PMG.

Di stri buci ja, gradewe na mre`i i poli ti ki za di jal og: So cel da se pro{iri i skustvoto od proekti te na PMG, grantovi se dodel uvaat za poddr{ka i propagi rawe na i novaci i te i najdobri te praksi, za rel evantni akti vnosti za gradewe na mre`i, kako i za gradewe na poli ti ki za di jal og.

Pove}e i nformaci i za PMG mo`e da se najdat na: <http://sgp.undp.org>

САЕМСКА ПРЕЗЕНТАЦИЈА НА РАБОТАТА НА ЕКОЛОШКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

Секоја присутна организација можеше да се представи на саемот на здруженија на граѓани кои работат на полето за животната средина на територија на Република Македонија. Вкупно имаше 13 изложбени штандови, а представувањето на организациите продолжи со заедничко дружење и забава.

Датум на одржување: 05.11.2005

Време: 21.00 - 23.00

Листи на учесници

Представување во соработка со локалната самоуправа и бизнис секторот

Неформални разговори за поуспешна соработка и размена на мислења

ОЦЕНКА НА СРЕДБАТА

Оценувањето на средбата е извршено анонимно по писмен пат. Учесниците пополнуваа прашалник, одговарајќи на зададените прашања. Вкупно пополнети прашалници = 42.

1. На прашањето „Колку според Вас беше корисна оваа средба?“

14 од присутните одговориле дека е многу корисна, додека **28** од учесниците одговориле дека средбата е корисна.

2. Од учесниците беше побарано да „Наведете по една сесија која им оставила посебен впечаток и ќе им користи и секако една која сметаат дека најмалку ќе им користи во понатамошната работа“

Најмногу:

11 (единаесетмина) учесници имаат забележано дека сесијата на тема „Внатрешно јакнење на организациите“ водена од КОЦКА- Мрежата на независни тренери најмногу им се допаднала

10 (десетмина) од учесниците одговориле дека

- презентацијата на ГЕФ - Програма за мали грантови им оставила најголем впечаток и ист толкав број имаат одговорено дека
- сесијата која беше водена од „Биосфера“, на тема „Мрежно поврзување и партнерство,“ ќе им користи

9 (деветмина) одговориле дека „Улогата на НВО во имплементација на трите РИО Конвенции“ водена од представници на УНДП и NCSA е мошне корисна за нивната организација

3 (тројца) учесници сметаат дека „Лобирање и застапување“ сесија водена од представници на РГПЛИ и еко-Свест е одлична за почеток на вакви активности

По 2 (двајца) од анкетираниите изјавиле дека

„Вклучување на јавноста во процесот на изработка на законска и друга регулатива за животна средина“ предводена од РЕЦ- Македонија

- Скриените и неискористени потенцијали на Архуската Конвенција предводена од „Еко-мисија“ од Скопје и
- „Енергетска ефикасност“ предводена од МАЦЕФ-Скопје се сесии од која ќе имаат голем бенефит

Додека по еден од учесниците имаат изјавено

- „Еколошките НВОи и ГМО во Република Македонија“ водена од ДЕМ ми се допадна најмногу
- Контактите генерално и дебатите за важни прашања
- Сите работилници (сесии) беа одлични
- Не можам да дадам оценка. Немав можност да присуствувам на сите

Најмалку:

Во 28 прашалници нема одговор.

Во останатите 14 прашалници се пишува

6 (шест) од учесниците одговориле дека најмалку корист имаат од работилницата на тема „Резултати и ефекти од работењето на еколошките НВОи во Македонија“ водена од претставник на дневниот весник „Дневник“

2 (двајца) имаат одговорено дека нема да имаат корист од работилниците за

- Скриените и неискористени капацитети на Архуска конвенција
- „Енергетска ефикасност (ЕЕ)“

А по 1 (еден) од учесниците одговорил дека една од следниве теми не им оставиле впечаток

- Мрежно поврзување и партнерства
- Искуствата за економската немоќ на ЗГ во Словенија;
- Улогата на НВО во имплементација на трите РИО Конвенции
- Лобирање и застапување.

3. Следните одговори се за квалитетот на водење на работилниците**Позитивно се изјасниле (одговориле 14 учесници)**

- Постоеше поттик за активно учество на сите учесници;
- Позитивно и поучно;
- Одлични беа, имаше добри полемики;
- На високо ниво;
- Солидно со учество на многу заинтересирани претставници од сите организации и дискусии кои покажуваат дека постои голем интерес за ваков вид средби;
- Солидно. Потребни се казнени поени за каснење на учесниците;
- Во ред. Техниката затаи ама важно работата се заврши;
- Квалитетот беше одличен;
- Кратко, концизно, квалитетно;
- Многу студиозно водење;
- Корисно;
- Позитивно;
- Иновативен и практичен пристап;
- Одличен 5;

Работилниците добри- зависи од модераторот (одговориле 9)

- Релативно добро, во зависност од модераторите;
- Зависи од работилница до работилница. Секоја чест на КОЦКА;
- Може подобро како технички така и делот на модераторите;
- Од оние на кои учествував за повеќето мислам дека беа одлично водени;
- Со различен квалитет во зависност од искуството и способностите на фасилитаторите и организаторите на средбата;
- Одлично беа водени работилниците со поттикнување на сите учесници на размислување и предлагање на можни решенија, идентификување на постоечките и можни идни проблеми. Се карактеризира со голема активност и учество на учесниците;
- Сите работилници беа водени на правилен начини сите учесници имаа можност да се вклучат во работните групи;
- Структурирањето на работилниците од насоките за нивно водење и целите кои требаше да се постигнат помогнаа во подигањето на квалитетот на сите групи;
- Да се задржува/следи насловот/темата на работилниците;

Добро/ многу добро (одговориле вкупно 18)

- Добар (одговориле 5 (петмина)), плус
- Добро, конструктивно;
- Добар, иако може и многу подобро;
- Добар - може и подобро;
- Добар. Спремни фасилитатори;
- Добра организација со исклучок на одредени кои се наметнаа и немаа заклучок

- Многу добро (одговориле 3), плус
- Просечен
- Дobar но со малку повеќе импровизација;
- Задоволителен квалитет;
- Можеше и подобро;
- Попрецизно да се дефинираат работите. Во суштина добро;

Нема мислење (одговорил 1)

- Не знам, не мислам ништо.

4. На прашањето „Што мислите за Методот на работа што се користеше на средбата? “ учесниците одговориле со следните реченици

Одлично 5 – пишуваат двајца учесници

Корисно/ позитивно оценето

- Дека Методот е корисен одговориле 3 (тројца),
- За Многу добар се одлучиле 2 (двајца), плус
- Многу добар. Сугестија: ВО компјутерскиот центар да се обезбеди континуиран внес на инфо/мислења за/од поединечни сесии;
- Солиден метод сметаат 2 (двајца од учесниците)

а другите напишале

- Познат и корисен;
- Интересен;
- Методот се покажа како сосема соодветен за постигнување на резултатите кои се добија;
- Успешен, добро организиран и добро реализирана средба - само храбро напред;
- Генерално доведе до целта, значи соодветно одбран;
- Ги оствари очекувањата. Немаше значителни проблеми;
- Прифатлив;
- Релаксиран и интересен;

Добар

- Дobar бидејќи овозможува секој да биде вклучен во групата во која може да даде најголем придонес;
- Дobar заради примена на технички помагала и средства;
-
- Дobar модел - дискусија што овозможува активно учество;
- Дobar и успешен;
- Дobar за голем број учесници;
- Дobar, интерактивен;
- Само ДОБАР одговориле 7 (седуммина)

ОК

- 2 (двајца) одговориле дека методот е ОК, а другите:
- Мислам ОК;
- ОК, но предлагачите на теми со помало искуство за водење работилници требаше да имаат помош од КОЦКА;

Вообичаен метод – оценуваат тројца од учесниците

Другите учесниците изјавуваат:

- За мене не претставуваше ништо ново;
- Веќе виден.
- Веќе докажан и сеуште дава квалитетни резултати;
- Единствено можен за кратко време со многу теми и учесници;
- Малку да беше поинтерактивен без себедоказување нанекои од учесниците на работилниците;
- Слабо, дезорганизирано;

5. На прашањето како се „само-вреднуваат“/ оценуваат учесниците и колкав е нивниот придонес во работата на Годишната средба, одговараат:

Значаен придонес – 2 (двајца)

Активно учество – 6 (шестмина)

- Целосно вклучен во сите работилници и дискусии;
- На високо ниво;

Одличен ОК - 2 (двајца)

конструктивен - 3 (тројца)

- Корисен;
- Позитивен;
- Напорен и квалитетен;

Солиден придонес имаат дадено – 3 (тројца)

Добар придонес оцениле дека имаат – 6 (шестмина)

Доволен и квалитетен – 4 (четворица)

Другите имаат напишано:

- Заклучоците од оваа средба ќе ги пренесам во мојата организација;
- Се почувствував на моменти како да не сум дел од еколозите во Македонија;
- Беше добро, може и подобро. Секој од нас може да даде повеќе. Потребна е само добра волја;
- Според можностите;
- Во границите на можностите;
- Можев и повеќе само имав малку време;
- Можев да бидам поподготвен;
- Не можам сам да се оценам;
- Немам став.

За последна шеста точка секој од учесниците имаше можност да даде „коментар или предлог за подобрување на националната средба од аспект на организацискиот и/или содржинскиот дел“. Нивните препораки во интегрален текст се оставени во понатамошниот текст:

Теми:

- Повеќе време за подобар избор на теми;
- Содржински: повеќе теми, конкретизација;
- Избор на повеќе теми
- Повеќе време да се посвети на изборот на темите кои ќе се дискутираат;
- Повеќе теми, поголема активност од сите. Другото е добро;

Мрежно поврзување:

- Приоритет да се даде на мрежно поврзување кое самото ќе даде предлози, сугестии - кои подоцна би се претвориле во приоритети. Широката платформа а дејствување не занемарувајќи ги притоа малите еколошки проблеми, локалните итн;

Временска рамка:

- Навреме да се завршат логистичките подготовки;
- Навреме да се почне со подготовките и во тоа да бидат вклучени потенцијалните учесници;
- Уште порано да започнат подготовките
- Временски подобро да се испланира и да се даде време за повеќе дружење на учесниците;

Институции/ покана:

- Како национална средба, репрезент на работата на еколошкото движење на Македонија треба поголема и поздрава организација.

- Следниот организатор да доведе претставници на владини институции кои се инволвирани во оваа проблематика;
- Во иднина би сакал да бидат поканети и релевантни институции;
- На следната средба да се вклучи соодветното министерство.
 - Одлична е идејата за донаторска средба.
 - Заклучоците од оваа средба, особено договорените активности кои треба да следат по средбата да бидат следени и оценети.
 - На следната средба да се каже што од тоа што е договорено е реализирано;
- Потребно е присуство на претставници од Министерството за животна средина и просторно планирање;

Добра средба:

- Во принцип добра средба; ама како за прва организација на една НВО - одлична;
- Добро организирана средба со многу позитивна енергија и мал процент на негативен набој. Успех е кога во толку мал временски интервал можат да се слушнат толку работилници и презентации. Довидивање до идната средба;
- Средбата беше одлична не само заради тематиката на поединечните работилници туку и поради остварените контакти. Да се даде можност за да се дадат поединечни ставови, мислења и коментари кои не се дел од заедничките ставови претатвени на презентација;
- Сите презентери добро одработија;
- Да се продолжи на овој начин, но треба да се активираат повеќе здруженија на граѓани;
- Форматот и содржината се ОК;

Подготовка на здруженијата на граѓани:

- Поголема претходна подготовка на здруженијата на граѓани од областа на животната средина со цел добивање поголем резултат од средбата и да трае барем еден ден подолго со оглед на презентираниите содржини, беше прилично напорно но ефикасно;

Работа во групи:

- Групите да работат на отворено;
- Работа во мали групи на точно определчени содржини. Повеќе време за одмор;
- Помалку време во чекање, повеќе време во работа. Генерално сум задоволна;
- Најдете поефикасен начин да можат (да сакаат) учесниците да доаѓаат на време по распоред.
 - Организацијата беше на високо ниво и ми се допаѓаше релаксираната пријателска атмосфера во која работеа организаторите.
 - Добра страна се работилниците.
 - Средбата беше постојана стимулација за интерактивност и вклученост.
 - Одлични беа и техничките можности. keep up the good work and the good spirit;

Препораки за иднина:

- Поголема транспарентност;
- Помалку општи теми, повеќе решавање на конкретни проблеми;
- Фали плус еден ден време;
- Треба да се размисли за поскромно организирање но на повеќе дена;
- Многу кратко време од информацијата за одржување на средбата до поднесувањето на апликацијата. ЗГ треба да имаат повеќе од една недела за да се запази поголема (неопходна транспарентност за рамноправност во делегирањето на учесниците.
- Во иднина да се организира групен превоз за учесниците како би се избегнале недоразбирањата околу рефундирање на патните трошоци;
- Повеќе да се зборува за конкретни проблеми на НВО;

- На бецовите покрај личните податоци да стои и името на здружението;
- Поголем број на присутни;

- Подобро управување со техниката;
- Да размислам - ќе ви кажам;
- Немам.

ДОДАТОЦИ

од 1 до 7

Додаток 1.

Serving Environmental Organizations in Europe and Asia

Skopje, 12 oktombri 2005

Do: Si te čl enovi na zdru` eni ja na gra|ani
koi rabotat na pol eto na za{ ti ta na ` i votnata sredi na vo Republ i ka Makedoni ja

Predmet: Godi { na sredba na ekol o{ ki te organi zaci i vo Republ i ka Makedoni ja

I nf ormaci ja br. 1

Po-i tuvani ,

Čest mi e da ve i zvestam deka **Milieukontakt**, i ova godi na, od 4-ti do 6-ti noemvri , 2005 godi na, ke ja organi zi ra Godi { nata sredba na ekol o{ ki te organi zaci i vo Republ i ka Makedoni ja. Ova e -etvrta po red godi { na sredba, na koja }e se sretnat pretstavni ci od Zdru` eni jata na gra|ani koi { to rabotat na pol eto na za{ ti ta na ` i votnata sredi na, i }e i maat mo` nost zaedno da razgovaraat za nasoki te na ekol o{ koto dvi ` ewe vo Makedoni ja za narednata 2006 godi na. Kako tema za ova sredba e i zbrana „Odr` l i vosta na makedonskoto ekol o{ ko dvi ` ewe“.

Prvata godi { na sredba na ekol o{ ki te organi zaci i be{ e i ni ci rana i organi zi rana od strana na **Milieukontakt** vo 2002 godi na vo Mavrovo, na tema „Zajaknuvawe na kapaciteti te na ekol { ki te organi zaci i vo Makedoni ja“. Si ednata 2003 godi na, sredbata se odr` a i sto taka vo Mavrovo na tema „NVO kampwi za upravuvawe so cvrst otpad“. Tretata godi { na sredba se odr` a vo Struga vo 2004 godi na na tema „Ekol o{ ki te NVOi i l okal ni te i zbori“, koja { to rezul ti ra{ e so naci onal nata kampawa „Gl asaj za Pri rodata“.

Ovogodi { nata sredba treba da pretstavuva osnova za ponatamo{ ni te akti vnosti na ekol o{ ki te organi zaci i so cel da se odredi f okusot na dejstvuvawe vo narednata 2006 godi na i da se soednat napori te i energi jata na naci onal no ni vo so { to bi se zgol emi l o vl i jani eto i vi dl i vosta na ekol o{ ki te organi zaci i . Ova pak pretstavuva prvi ot -ekor i predusl ov kon dosti gnuvawe na odr` l i vost na makedonskoto ekol o{ ko dvi ` ewe vo cel ost.

Spored strategijata na **Milieukontakt**, ova godi { na sredba bi trebal o postepeno da preraste vo sopstvenost i organi zaci ja na l okal ni te Zdru` eni ja na gra|ani . Spored ova, organi zaci jata na ovogodi { nata sredba i e dodel ena na Bi osf era - Centar za Edukaci ja, Za{ ti ta na @i votnata Sredi na i Pri rodata od Bi tol a, vo tesna sorabotka so **Milieukontakt** Lokal nata Kancel ari ja vo Makedoni ja i Mre` ata na nezavni konsul tanti KOCKA od Skopje.

Podetal ni i nf ormaci i vo vrska so mestoto na odr` uvawe, formul ari te za u-estvo, na-i not na apl i ci rawe i dnevni ot red }e bi dat i sprateni vo tekot na nedel ata preku Eko.Net

So po-i t i ` el bi za uspe{ na sredba,

I gor Sl avkoski
Pretstavnik na **Milieukontakt** za Makedoni ja

Додаток 2.

MILIEUKONTAKT

Serving Environmental Organizations in Europe and Asia

ПОКАНА ЗА УЧЕСТВО

НА 4^{ТА} ГОДИШНА СРЕДБА НА
ЕКОЛОШКИТЕ НЕВЛАДИНИ ОРГАНИЗАЦИИ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
Хотел "ГРАНИТ" – Охрид
4-6 Ноември 2005

Почитувани,

Ни претставува задоволство по четврти пат да ве поканиме на Годишната средба на еколошките организации во Република Македонија. Овогодишната средба ќе се одржи во **хотел "Гранит" во Охрид, од 4 до 6 ноември 2005 година**. Темата на која ќе се работи е **"Одржливоста на македонското еколошко движење"**.

На оваа средба ќе имаме можност сите заеднички да ја поставиме основата на активностите кои ќе следат во наредната 2006 година. На тој начин ќе се зголеми влијанието, видливоста и одржливоста на еколошките невладини организации во Република Македонија.

Во прилог на оваа покана Ви испраќаме предлог Дневен ред и пријава која треба да се пополни и испрати најдоцна до 25-ти Октомври 2005 година по електронска пошта на следнава адреса: mkoe@mkoe.org.mk или на факс: 02/30-81-135. Формуларите за пријавување може да се најдат и на веб страната на Еко нет: www.eko.net.mk.

Секоја организација може да пријави најмногу по 2 свои членови, а пријавата треба да се пополни од секој учесник поодделно. Заради важноста на средбата, Ве поттикнуваме да пријавите учесници кои се активни членови на својата НВО и имаат докажано искуство во работа на полето на заштита на животната средина. Заради ограниченоста на бројот на учесници на средбата, основен критериум за избор на учесниците на средбата ќе биде искуството на пријавените кандидати. Избраните учесници дополнително ќе бидат известени најдоцна 7 дена пред почетокот на средбата. Доколку имате дополнителни прашања може да се јавите во канцеларијата на Milieukontakt секој работен ден помеѓу 09.00 и 16.00 часот на телефон 02/30-90-400, или во канцеларијата на „Биосфера“ во Битола на тел. 047/234-973.

Ве очекуваме со желба за успешна заедничка работа,

17 октомври, 2005

Milieukontakt
канцеларија во Македонија

Биосфера
Битола

Поддржано од:

Додаток 3.

П Р И Ј А В А

ЗА УЧЕСТВО НА 4^{ТА} ГОДИШНА СРЕДБА
НА ЕКОЛОШКИТЕ НЕВЛАДИНИ ОРГАНИЗАЦИИ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
Хотел „ГРАНИТ“ - Охрид
4-6 Ноември 2005

Ве молиме пополнете ја пријавата за учество на четвртата годишна средба на претставници од Здруженијата на граѓани кои работат на полето на заштита на животната средина. На годишната средба ќе имаме можност заедно да дискутираме и ги координираме насоките на еколошкото движење во Македонија за наредната 2006 година.

Оваа средба има работна тема: **„Одржливоста на македонското еколошко движење“**.

Секоја организација може да учествува со најмногу **2 представника**. Ве молиме Вашата пријава испратете ја најдоцна до 25-ти Октомври на следнава e-mail адреса: mkoe@mkoe.org.mk или на факс 02/30-81-135.

Формуларот го пополнува секој кандидат одделно

ОПШТИ ПОДАТОЦИ

1. За организацијата

Име на организација	
Адреса	
e-mail	
WEB страна	
фиксен телефон	
факс	

2. За кандидат број 1

Име		
Презиме		
Позиција во организацијата		
Адреса		
e-mail	фиксен телефон	Мобилен телефон
Очекувања од Годишната средба во врска со темата „Одржливоста на македонското еколошко движење“		
Кратка биографија на апликантот за периодот 2004-2005 во рамките на својата невладина организација со листа на активности и постигнати резултати		

ТЕМАТСКИ РАБОТНИ ГРУПИ

Понудените теми за дискусија произлегоа од Работилницата за планирање која се одржа во Струга од 9-11 септември 2005 год. Ве молиме означете ја со број 1 работната група за која сметате дека најмногу го привлекува вашиот интерес, со број 2 означете ја алтернативата. По избор (не задолжително) во празното поле додатете тема за работна

група која сметате дека не е наведена во листата, а е важна за одржливоста на еколошкото движење во Република Македонија. Дадете и краток коментар за целта и очекуваните резултати од дискусијата во работната група која ја предлагате. Доколку Ви се потребни дополнителни материјали наведете кои и за што ќе ги користете.

обележи со број	тема	Предлагач
	Мрежно поврзување и развој на партнерство	Биосфера
	Внатрешен институционален развој	Коцка
	Лобирање и застапување	Еко свест и РГПЛИ
	Промоција	Проактива
	Улогата на НВО во имплементацијата на трите Рио конвенции	UNDP и МЗЖСПП
	Претставување на ГЕФ - Програма за мали грантови	ГЕФ/ПМГ Македонија

Предлагам нова тема :

Тема:
Предлагач:
Цел:
Очекувани резултати:
Поврзност со темата на Годишната средба „Одржливост на македонското еколошко движење“:

СМЕСТУВАЊЕ

Трошоците поврзани со сместување на учесниците се покриени од страна на организаторот. Сите учесници на Годишната средба на еколошките невладини организации ќе бидат сместени во двокреветни соби. Доколку Вие сакате да бидете сместени во еднокреветна соба³ доплатата е вкупно 600 денари.

- Сакам да бидам во двокреветна соба
- Доколку има слободни соби би сакал да бидам сместен во еднокреветна соба и за тоа ќе ги покриам трошоците во износ од 600.00 денари

Доколку имате посебни потреби Ве молиме назначете во апликацијата

- Немам посебни потреби за исхрана
- Вегетаријанска исхрана
- Специјална исхрана (Ве молиме назначете)

³ (доколку има слободно место)

ПАТНИ ТРОШОЦИ

Патните трошоци на учесниците се покриени од страна на организаторот во висина на повратен автобуски билет. Доколку повеќе учесници доаѓаат со **едно возило**, патните трошоци ќе бидат покриени во износ не поголем од збирот на повратните автобуски билети. Ве молиме да ги чувате оригиналните патни билети или сметкопотврда со фискална сметка (за жал во спротивно патните трошоци нема да Ви бидат покриени).

Ве молиме назначете точното време на пристигнувањето и точно време на заминување.

Пристигнување Петок 04.11.2005 во _____ часот
Враќање Недела 06.11.2005 во _____ часот

Назначете го превозното средство кое ќе го користите

- автобус
 сопствено возило
 друг превоз _____

САЕМСКА ПРЕЗЕНТАЦИЈА

За време на годишната средба предвидена е саемска презентација на присутните организации. За таа цел Ве покануваме и Вие да бидете дел од саемската изложба, со Ваш пропаганден материјал. Ве молиме назначете дали имате потреба во однос на дополнителна техничка опрема. Исто така наведете од што би се состоела Вашата презентација.

КОТИЗАЦИЈА ЗА УЧЕСТВО

Секој од учесниците е должен да партиципира за учеството на Годишната средба со 300 денари. Партиципацијата ќе се плати на пристигнувањето, за време на регистрирањето, а пред почетокот на средбата. Со платената партиципација секој од учесниците ќе добие пакет со работни материјали како и информативен материјал од средбата.

Напомена: Котизацијата за учество од 300 денари е задолжителна за секој учесник.

НВО

Претседател на НВО (име, презиме и потпис)

Дата и место

Додаток 4.

ПОТРЕБНИ ИНФОРМАЦИИ

Почитувани учесници,

Добродојдовте на Годишната средба на еколошките невладини организации во Република Македонија, која ќе се одржи овој викенд по четврти пат.

Програма

На оваа средба се очекува да пристигнат 70 гости. Учесниците се поттикнуваат да го дадат својот максимум за време на оваа средба. Сите сугестии и коментари можете да ги оставите кај оргнизаторите.

Регистрација

Секој учесник е должен да се регистрира пред почетокот на средбата. Дескот за регистрација се наоѓа на влезот во хотелот, а истата ќе трае од 15.30 до 16.30 часот во петок на 04.11.2005 година.

Котизацијата за учество е 300 денари и се плаќа за време на регистрацијата. Секој од учесниците ќе добие торбичка со потребни материјали за работа како и информативни брошури. За спомен од оваа средба организаторот подготви шоља за чај и млеко со дизајн кој ќе ја обележи следната програма на Milieukontakt во Македонија. Станува збор за шест човечиња кои играат (симболично тоа ја претставува работата на еколошките организации, кои заедно успеваат да ги 'стегнат' сидовите на шољата, притоа истакнувајќи ја екологијата и почитуваќи ги принципите на партнерство, врежување, лобирање и сето тоа со крајна цел за развој и самоодржливост.

За хотелот

Следните три дена заедно ќе работиме и ќе се дружиме во прекрасниот амбиент на хотелот ГРАНИТ, кој е сместен во срцето на старите зелени борови во месноста наречена Свети Стефан, и на само 9 километри од центарот на градот. Доколку сакате да патувате за Охрид, во слободното време, можете да повикате такси служба на рецепцијата од хотелот.

Сместување

Сите учесници се сместени во двокреветни соби. Доколку имате било каков проблем во Вашите соби, Ве молиме контактирајте ги рецепционерите на хотелот.

За сместување во еднокреветна соба, обратете се кај организаторите.

Телефонски разговори и бар

Бидете сигурни дека пред заминување од хотелот ги имате подмирено сите сметки кои сте ги направиле за време на Вашиот престој (телефонски јавувања и пијалоци од барот во собата или од барот на хотелот, т.н. собна сметка). Организаторот ги покрива само трошоците за сместување и храна на секој од учесниците.

Доколку имате потреба некој од Вашите најблиски да Ве контактира тоа може да го направи на следните телефонски броеви во хотелот

Тел. (046) 207 100

(046) 277 888... + бројот на Вашата соба или

Факс (046) 207 141.

Оброци

Појадок	од 07.00 до 09.00
Ручек	од 12.30 до 15.30
Вечера	од 19.00 до 21.30

Патни трошоци

Во материјалите ќе најдете формулар за повраток на патните трошоци кои ги имате направено. Ве молиме да го пополните формуларот, без разлика дали доаѓате со групен превоз, поединечно или со сопствено возило.

Формуларот целосно пополнет со приложени оригинални сметки и/ или фотокопии доставете го на организаторите најдоцна до почетокот на Саемот за Еко-НВОи во сабота на 05.11.2005 година. Трошоците ќе Ви бидат исплатени во готово за време на кафе паузата во недела на 06.11.2005.

Интернет

За сите кои имаат персонален компјутер (лап-топ) со себе, организаторот нуди бесплатен интернет во конгресната сала на хотелот. За повеќе информации за безжичната врска обратете се кај членовите на Биосфера.

Информации

Дополнителни информации поврзани со Националната средба можете да ги побарате секојдневно. Лица за контакт Наташа Гинова и Александра Пандовска.

Поддржувачи

Националната средба финансиски ја поддржуваат Milieukontakt и UNDP-NCSA.

Ви благодариме на интересот и Ви посакуваме пријатна работа!!!

ФОРМУЛАР ЗА ОЦЕНУВАЊЕ НА СРЕДБАТА

**4^{ТА} Годишна средба на организациите кои работат на полето на заштита на животна средина во Република Македонија
Хотел „Гранит“ - Охрид, 4 - 6 Ноември 2005**

1. Колку според Вас беше корисна оваа средба?
(заокружете):

- 5 многу корисна
- 4 корисна
- 3 немам став
- 2 некорисна
- 1 воопшто некорисна

Наведете по една сесија која Ви остави посебен впечаток и ќе Ви користи Вам или на Вашата организација и едн акоја најмалки ќе Ви користи.

Најмногу:

Најмалку:

2. Што мислите за квалитетот на водење на работилниците?

3. Што мислите за Методот на работа што се користеше на средбата?

4. Како го оценувате Вашиот придонес во работата?

5. Дајте друг коментар или предлог за подобрување на националната средба од аспект на организацискиот и/или содржинскиот дел

ИСКОРИСТЕТЕ ЈА ДРУГАТА ПРАЗНА СТРАНИЦА НА ЛИСТОТ ЗА СИТЕ
ВАШИ ПРЕДЛОЗИ, ИДЕИ, КРИТИКИ, СУГЕСТИ И КОМЕНТАРИ

Додаток 6.

ФОТОГРАФИИ од настанот

Подготовка

Членовите на Биосфера

Заедничка работа

Пауза... кафе со малку муабет

Сесија

Партнерство... вмрежување... одржливост...
лобирање... развој... Екологија!

Представници на медиумите
на самот на ЕКО ЗГ

Презентација на заклучоците

„Нашата општина“ по заедничкото лобирање
(дел од презентацијата)

Пораки до Светот... ОЗОН... мир... Здрава животна средина... љубов...

Внимателно на саемските презентации

Работа... прашања... одговори...

Здруженијата на граѓани имаат можност да делуваат!

Додаток 7.

АДРЕСАР

Учесници

	Име	Презиме	Организација	Место	Адреса	мобилен	телефон	Факс	e-mail	web site
1.	Раде	Каначковиќ	Green Power	Велес	Трајко Панов 22		043/212-450	043/212-450	greenpowermk@yahoo.com	
2.	Емил	Смилев	Green Power	Велес	Трајко Панов 22		043/212-450	043/212-450	greenpowermk@yahoo.com	
3.	Боре	Јанчевски	Биосфера	Битола	Димо Хаџи Димов 3	070/696-438	047/220-682	047/251-577	biosfera@mt.net.mk	
4.	Сашко	Наумов	Биосфера	Битола	Димо Хаџи Димов 3	070/646-422	047/220-682	047/251-577	biosfera@mt.net.mk	
5.	Иван	Цветковски	ЕД Грашница	Охрид	Димитар Влахов 60	075/440-139	046/261939	046/261-304	ivocv@hotmail.com	www.grasnica.org.mk
6.	Руска	Мицева	ДЕМ	Скопје	Васил Горгов 39, барака 6	075/769-863	02/3290-119	02/3220-518	ruska@dem.org.mk	www.dem.org.mk
7.	Александра	Каракашова	ЕД Брица	Берово	Моша Пијаде 48а	070/666-230	033/470-708	033/470-437	ed_brica@yahoo.com / aleksandra.k@mail.net.mk	
8.	Горан	Ружински	ЕД Брица	Берово	Моша Пијаде 48а	070/370-611	033/470-708	033/470-437	ed_brica@yahoo.com	
9.	Зоран	Зарински	ЕД Виножито	Штип	Глигор Прличев 25	070/687-817	032/390-333	032/390-333	edvinozito@mt.net.mk	
10.	Никола	Миленковски	ЕД Грашница	Охрид	Димитар Влахов 60	070/671-975	046/261-939	046/261-304	grasnica@yahoo.com / nmilenkoski@mt.net.mk	www.grasnica.org.mk
11.	Ленче	Давиткова	ЕД Изгрев	Свети Николе	Моша Пијаде 3	070/425-639	032/444-600	032/444-600	edi@edi.org.mk / lence_davitkova@yahoo.com	www.edi.org.mk
12.	Катерина	Зафирова	ЕД Изгрев	Свети Николе	Моша Пијаде 3	070/89-73-32	032/444-600	032/444-600	katerinazafirova@hotmail.com / edi@edi.org.mk	www.edi.org.mk
13.	Александра	Ѓорѓиевска	ЕД Кладенец	Пехчево	Борис Кидрич бб	070/650-412	033/441-842	033/441-842	edkp@mt.net.mk	
14.	Александар	Кацарски	ЕД Кладенец	Пехчево	Борис Кидрич бб	070/222-445	033/441-842	033/441-842	edkp@mt.net.mk	
15.	Славица	Арсовска	ЕД Флора	Крива Паланка	Партизанска бб	070/912-900	031/372-677	031/372-677	sarsovska@yahoo.com	www.florakp.org.mk
16.	Сашо	Велковски	ЕД Флора	Крива Паланка	Партизанска бб	070/828-887	031/372-677	031/372-677	saskovel@yahoo.com	www.florakp.org.mk
17.	Петар	Бошевски	Еко Мисија	Скопје	Народен Фронт 25/59	075/54-34-24	02/3211-965		eko_misija@hotmail.com	
18.	Марија	Јанковска	Еко Свест	Скопје	11 Октомври 125/12	070/851-555	02/3217-247	02/3217-246	maca@ekosvest.com.mk	www.ekosvest.com.mk
19.	Андријана	Славковска	Еко Свест	Скопје	11 Октомври 125/12	070/814-615	02/3217-247	02/3217-246	andrijana@ekosvest.com.mk	www.ekosvest.com.mk
20.	Ана	Чоловиќ	Еко Свест	Скопје	11 Октомври 125/12	075/528-482	02/3217-247	02/3217-246	ana@ekosvest.com.mk	www.ekosvest.com.mk
21.	Тимосие	Јованоски	Институт за развој на заедницата	Тетово	Љ.Б.Пиш 82	070/778-719	044/344-360	044/344-360	cdi@mt.net.mk	www.mic.org.mk / www.cdi.org.mk

	Име	Презиме	Организација	Место	Адреса	мобилен	телефон	Факс	e-mail	web site
22.	Ивана	Ралевиќ	Институт за развој на заедницата	Тетово	Љ.Б.Пиш 82	070/835-106	044/344-360	044/344-360	cdi@mt.net.mk	www.mic.org.mk / www.cdi.org.mk
23.	Митко	Гушев	Јавор	Нов Дојран	Нов Дојран 1485	070/725-653	044/227-405		E.D.Javor@freemail.com.mk	
24.	Мартин	Мартиноски	КОЦКА	Скопје	Козле 100	070/304-824	02/3083-061		martin@kocka.org.mk	www.kocka.org.mk
25.	Маријан	Главинчески	Крсте Јон/ Зелен Центар	Струга	Владо Малески бб	075/422-390	046/788-158	046/788-158	greencenter_struga@yahoo.com	
26.	Маја	Марковска	Крсте Јон/ Зелен Центар	Струга	Владо Малески бб	070/688-331	046/788-158	046/788-158	greencenter_struga@yahoo.com	
27.	Софче	Спасикова	Македонско миколошко друштво	Скопје	ПМФ миколошка лабораторија, ул. Архимедова 5	070/529-434	02/3117-055 лок. 635	02/3228-141	sofcespasikova@yahoo.com / mycosmk@yahoo.com	
28.	Драги	Поп-Стојанов	МАКМОНТАНА	Скопје	Васил Горгов 20-58	070/276-333	02/3230-123	02/3079-748	product@mt.net.mk	www.makmontana.org
29.	Македонка	Андонова	МАЦЕФ	Скопје	Никола Парапунов За/52 (ТЦ Карлош IV)	075/22-66-66	02/3099-432		macef@mf.ukim.edu.mk	
30.	Јасминка	Димитрова-Капац	МАЦЕФ	Скопје	Никола Парапунов За/52 (ТЦ Карлош IV)	075/38-37-38	02/3099-432		macef@mf.ukim.edu.mk	
31.	Михајло	Аритоновски	Менаџмент на животна средина	Скопје	Партизански Одреди 17/2-15	070/797-968	02/3228-233		mihajloaritonovski@yahoo.com	
32.	Слаѓана	Настеска	МИА	Скопје	Бојмија К/2	070/58-66-51	02/246-1600 лок. 240 и 231	02/246-4048	slagjanan@yahoo.com	www.mia.com.mk
33.	Петар	Андонов	Молика	Битола	Кичевска 24 (пф. 17)	070/547-281	047/232-469	047/232-469	molika@mt.net.mk	www.molika.fr.st
34.	Светлана	Станковска	Натура	с. Отља, Куманово		075/501-899	031/427-450	031/427-450	natura_likove@yahoo.com	
35.	Лидија	Неделковска	Општина Центар	Скопје	Михаил Цоков ББ		3225-352	3211-089	gradonacalnik@opstinacentar.gov.mk	www.opstinacentar.gov.mk
36.	Димче	Балески	Органик Каки	Валандово	Бојмија 10	070/74-10-47	034/382-600	034/382-707	vtv47@yahoo.com	
37.	Весна	Јанкова	ОРТ	Скопје	бул. Јане Сандански 61/47	070/268-583	02/3079-235	02/3079-235	orts@mt.net.mk	www.ortkampanji.mol.com.mk
38.	Биљана	Стевановска	ОРТ	Скопје	бул. Јане Сандански 61/47	070/233-391	02/3079-235	02/3079-235	orts@mt.net.mk	www.ortkampanji.mol.com.mk
39.	Методија	Саздов	РГПЛИ	Скопје	Козле 100	070/514-000		02/3081-135	sazdov@gmail.com	www.zeleni.org.mk
40.	Билјана	Јадровска	Секретаријат за европски праања/ Влада на РМ	Скопје	Илинденска ББ		02/3239-165 (лок.132)	02/3113-710	Biljana.Jadrovaska@sei.gov.mk	www.sei.gov.mk
41.	Лидија	Минанова	Фондација за развој на мали и средни претприемништва	Скопје	Илинденска ББ, Градско Собрание	070/716-793	02/3239-053	02/3239-053	recs@skopje.gov.mk	www.joy.org.mk

Завршен извештај од 4та Годишна средба на здруженијата на граѓани кои работат на полето на заштита на животната средина во Република Македонија, одржана од 4 до 6 ноември 2005 година во Охрид

	Име	Презиме	Организација	Место	Адреса	мобилен	телефон	Факс	e-mail	web site
42.	Звонко	Киревски	Шишарка	Скопје	Илинденска ББ, Градско Собрание	075/748-580	02/3239-053	02/3239-053	recs@skopje.gov.mk	www.joy.org.mk
43.	Ана	Лазарова	Фронт 21/42	Скопје	Владимир Комаров 13/22		02/2463-157		front2142@earthling.net / lazana@mt.net.mk	
44.	Искра	Стојковска	Фронт 21/42	Скопје	Владимир Комаров 13/22	075/433-231	02/2463-157		front2142@earthling.net	
45.	Тања	Богатинова	Центар за интегрална рехабилитација-Виготски	Велес	Стојан Јанакиевиќ 17	070/31-59-58	043/221-499			
46.	Даниела	Каневче	Македонско радио- Радио Скопје	Скопје	Гоце Делчев бб	070/243-243	02/3239-049	02/3239-049	kanevcedaniela@yahoo.com	www.mrtv.com.mk
47.	Марјана	Шушлевска	Граѓански еколошки форум	Скопје	Кичевска 1	070/276-297	02/2033-846	02/2031-434	graganskiokoloskiforum@yahoo.com	
48.	Маја	Талевска	Дневен весник ДНЕВНИК	Скопје	Теодосиј Гологанов 28	070/532-743	02/3236-800	02/3236-801	dnevnik@dnevnik.com.mk	www.dnevnik.com.mk
49.	Никола	Јошевски	ТВ Меди	Битола	Иво Лола Рибар бб (ТЦ Јавор)				nikolajosebt@yahoo.com	
50.	Александар	Лазаров	ЕД Планетум	Струмица	22 Декември бб (IV ма)	070/870-857	034/331-416	034/331-416	info@planetum.org.mk	www.planetum.org.mk
51.	Владимир	Карчицки	Проактива	Скопје	п.ф. 695, Скопје	070/600-612	02/2465-963	02/2465-963	info@proaktiva.org.mk	www.proaktiva.org.mk
52.	Илија	Саздовски	Проактива	Скопје	п.ф. 695, Скопје		02/2465-963	02/2465-963	info@proaktiva.org.mk	www.proaktiva.org.mk
53.	Влатко	Трпевски	Еко Нет	Скопје	Козле 100					www.eko.net.mk
54.	Катерина	Спасовска	Порта 3	Скопје	Ул. Васил Ѓорѓов бр. 21, влез 2-локал 6		02/31-09-311	02/31-32-924	Porta3@mt.net.mk	
55.	Иван	Цветковски	ЕД Грашница	Охрид	Димитар Влахов 60	075/440-139	046/261-939	046/261-304	grasnica@yahoo.com / nmilenkoski@mt.net.mk	www.grasnica.org.mk
56.	Влатко	Андоновски	МАКМОНТАНА	Скопје	Васил Ѓорѓов 20/58	070/33-21-13	02/32-30-123	02/30-79-748	silva@mt.net.mk	www.makmontana.org
57.	Александра	Станковска	Натура	с. Отља, Куманово		075/501-899	031/427-450	031/427-450	natura_likove@yahoo.com	
58.	Васе	Георгиев	Утро	Ново Село	10 Септември 12	070/253-459	034/355-239	034/355-202	utronovoselo@yahoo.com	//
59.	Душко	Митрев	Утро	Ново Село	10 Септември 12	070/253-459	034/355-239	034/355-202	utronovoselo@yahoo.com	//
60.	Д-р Вера	Новевска	Македонско лимнолошко друштво	Охрид	Наум Охридски 50	070/391-61	046/231-050	//	mld@mt.net.mk	//

(Адресарот продолжува на следната страна)

	Име	Презиме	Организација	Место	Адреса	мобилен	телефон	Факс	e-mail	web site
Гости										
61.	Анита	Коџоман	UNDP	Скопје	Димитрие Чуповски бр. 8	//	02/31-16-335	02/31-18-261	Anita.Kodzoman@undp.org	www.undp.org
62.	Владимир	Ставриќ	UNDP/ NCSA	Скопје	Трета Македонска Бригада 10	//	02/3289-282	//	Vladimir.Stavric@undp.org.mk	www.ncsa.com.mk
63.	Златко	Самарџиев	ГЕФ/ПМГ Македонија	Скопје	Бул Водњанска 15/6	070-392-754	---	---	zlatko.samardziev@undp.org	
64.	Катарина	Стојковска	РЕЦ Македонија	Скопје	Илинденска бр.118	//	02/30-90-135	02/30-60-146	rec@rec.org.mk	www.rec.org.mk
65.	Андреј	Клеменц	Slovenski E - Forum	Љубљана	Димикева бр. 12	//	386-1-436-41-44 / 55		se-f@siol.net	www.ljudmila.sef/org
66.	Представници на „Slovenski E –Forum“			Љубљана	Димикева бр. 12	//	386-1-436-41-44 / 55		se-f@siol.net	www.ljudmila.sef/org

Организација										
	Име	Презиме	Организација	Место	Адреса	мобилен	Телефон	Факс	e-mail	
67	Игор	Славкоски	Milieukontakt	Скопје	Козле 100	075/212-557	02/30-90-400	02/30-81-135	igor@mkoe.org.mk	www.milieukontakt.nl
68	Јулијана	Даскалов	Milieukontakt	Скопје	Козле 100	075/24-44-88	02/30-90-400	02/30-81-135	igor@mkoe.org.mk	www.milieukontakt.nl
69	Александар	Караев	КОЦКА	Скопје	Козле 100	//	02/30-83-061	02/30-81-135	alek@kocka.org.mk	www.kocka.org.mk
70	Жарко	Конески	КОЦКА	Скопје	Козле 100	//	02/30-83-061	02/30-81-135	zarko@kocka.org.mk	www.kocka.org.mk
71	Александра	Пандиловска	Биосфера	Битола	Димо Хаџи Димов 3	070/237-572	047/234-973	//	biosfera@biosfera.org.mk	www.biosfera.org.mk
72	Наташа	Гинова	Биосфера	Битола	Димо Хаџи Димов 3	//	047/234-973		biosfera@biosfera.org.mk	www.biosfera.org.mk
73	Нешад	Аземовски	Биосфера	Битола	Димо Хаџи Димов 3	//	047/234-973		biosfera@biosfera.org.mk	www.biosfera.org.mk